

BL. JORDÁN SASKÝ

ŽIVOT
SVATÉHO
DOMINIKA

V ČESKÉM PŘEKLADĚ

S PŘEDMLUVOU A POZNÁMKAMI PODÁVÁ

BR. JOSEF MARIA FOJTŮ O. P.

1941

DOMINIKÁNSKÁ EDICE KRYSTAL
V OLOMOUCI

Předmluva

Letos tomu je 720 let od smrti zakladatele našeho řádu sv. Otce Dominika. Jeho velká apoštolská myšlenka, již uskutečnil zvláště založením řádu Kazatelů, zapálila – možno říci – celý svět. Přes sedm tisíc věrných dominikánů kráčí dnes ve šlépějích svého milovaného Otce, plníce jeho ideál apoštolské činnosti. V jejich zraku se skví neporušené prvotní řádové heslo VERITAS – PRAVDA, a pouze s ním lze dobýti světa nesmrtelných duší.

Abyste též v našich vlastech více šířila úcta k sv. Dominikovi, bude velmi užitečné postavit si před oči zářný vzor tohoto velikána, jak nám jej podává ve svém dílku nástupce sv. Dominika ve vedení řádu, druhý řádový velmistr, bl. Jordán Saský.

První životopisec sv. Dominika, bl. Jordán Saský se narodil ze šlechtického rodu Ebersteinů na rodinném zámku Borgentreichu¹⁾ kolem r. 1190. Do řádu vstoupil 12. února 1220 v konventě sv. Jakuba v Paříži. Již po dvou měsících byl poslán do Bologně na první řádovou generální kapitulu. Kapitula jej pak poslala do

¹⁾ přes 40 km jihovýchodně od diecévního města Paderbornu ve Westfálsku v Německu. – Podle Bollandistů se bl. Jordán narodil v Borrenstriecku.

Paříže, aby tam vykládal evangelium sv. Lukáše. V červnu 1221 byl zvolen provinciálem Lombardské provincie, již řídil přes rok, 22. května 1222 byl po sv. Dominiku zvolen druhým řádovým velmistrem.

Jako řádový velmistr si získal nesmírnou zásluhu o zvelebení řádu, jak o jeho vnitřní upevnění, tak o jeho velké rozšíření. Od něho pochází též zvyk zpívat po večerní kněžské modlitbě (kompletáři – doplňku) antifonu „Zdravas Královno“. Řád řídil od r. 1222 do své smrti 1237.

R. 1236 vydal se bl. Jordán na visitační cestu řádových konventů ve Svaté zemi. Na zpáteční cestě však zahynul za mořské bouře (13. února 1237), když loď byla bouří vehnána na italský břeh u města Ankony. Nad místem, kde leželo jeho tělo a těla dvou bratří, kteří ho doprovázeli, zářila prý v noci nebeská světla. Jeho tělo bylo pak přeneseno do Ankony a pohřbeno v kostele bratří.

Charakteristická známka bl. Jordána byla jeho žhoucí láska, která se rozlévala z jeho čistého srdce. Obklopovalo jej podivuhodné kouzlo nevyjadřitelné dobroty, takže nikdo nemohl odolat jeho slovům. Učitelé bránili studentům naslouchat Jordanovým kázáním, po nichž se vyprazdňovaly školní světnice a plnily klášterní cely. Matky zavíraly syny, aby nebyli přiváběni Jordánem do řádu. Získal pro řád nesmírný počet mladíků, snad přes dva tisíce. V Paříži přijal do řádu množství mistrů theologie a filosofie.

Jeho duchovní život je kratičce, ale překrásně

vyjádřen v Životech bratří Kazatelů,¹⁾ kde se o něm praví,²⁾ že „byl jako zrcadlo veškeré nábožnosti a vzor ctností. Muž, o němž se praví, že zachoval čistotu srdce i těla neporušenou.“ – Lnul něžnou láskou k bl. Panně Marii.

Není to výlučně jen životopis sv. Dominika, nýbrž pojednává se tam jak o původu řádu, tak arciť především o životě a zázracích sv. Dominika, ale též o některých jiných bratřích.

O pramenech a účelu dílka mluví bl. Jordán přesně ve 2. kapitole.

Toto dílko není historicky celistvé. Je to jen prosté líčení událostí na způsob kroniky. Proto v něm schází množství podrobností a událostí ze života světcova, které uvádí na př. pozdější životopisec P. Dětrich z Apoldy³⁾ a jiní starší životopisci. Tento spis, jak praví dr. Berthold Altauer,⁴⁾ „je nejstarší a nejdůležitější pramen pro poznání života sv. Dominika“. – Podle P. Jos. Nothona O. P. psal bl. Jordán spisek jako podklad pro světcovo svatořečení, asi r.

¹⁾ od Gerarda de Fracheto; vyšlo česky v Edici Krystal. Jsou tam krásně vylíčeny události ze života sv. Dominika, bl. Jordána a vůbec ze života prvních bratří.

²⁾ III., 1.

Bl. Jordán napsal první životopis sv. Dominika, jak o tom svědčí Konstantin z Orvieto. Bl. Jordán svému dílku nadpis nedal. Teprve později byla knížečka nazvána „*De initiis ordinis seu Vita B. Dominici*“ (O počátcích řádu neboli Život blaženého Dominika).

³⁾ v knize Život sv. Dominika (z roku 1288).

⁴⁾ v knize Der hl. Dominikus, Untersuchungen und Texte, Breslau 1922, str. 3.

1233 nebo 1234. Proto je v něm vynecháno všechno, co má nádech „legendárního“ vypravování. Tímto střízlivým vypravováním se Jordánův životopis liší od ostatních životopisů. Je sice nejstřízlivější, zato však nejpravdivější.

Překládáno bylo podle vydání Berthierova (O. P.), vydaného r. 1891 ve Frýburku. Dbáno též nejnovějšího vydání od P. M.-H. Laurenta O. P. v Monumenta Ordinis Fratrum Praedicatorum historica (tomus XVI., Monumenta historica S. P. N. Dominici (Fasc. II.), podle něhož upraveny též odstavce.

Překladatel

1. Úvod

Všem bratřím, omilostněným synům a spoludědicům slávy vzkazuje bratr Jordán, jejich neúžitečný sluha, pozdrav s přáním, aby dosáhli svatými sliby radosti.

Většina bratří si přeje a žádá poznat, jak došlo ke zřízení tohoto řádu Kazatelů, o jehož založení se za těchto posledních nebezpečných dob postarala Boží prozřetelnost. Jaké osobnosti v něm vynikly a jak početně vzrostli a milostí Boží se přetvářeli naši první řádoví bratří, to již dávno prozkoumali a zjistili ti bratří, kteří byli hned po založení v řádě a kteří viděli a slyšeli ctihodného sluhu Kristova, blaženého Dominika, prvního Zakladatele této řeholní společnosti, mistra a bratra, který sice žil v tomto těle mezi hříšníky, ale přesto zbožně v myšlenkách obcoval s Bohem a s anděly. Byl strážcem příkázání a žil horlivě podle evangelických rad. Jak jen dovedl a byl s to, sloužil svému věčnému Stvořiteli, a svítil svým neposkvrněným, svatým a nebeským životem v temnotě tohoto života.

2. Důvod, proč svěřuje příštím pokolením spis o životě svatého Dominika a o založení řádu Kazatelů

Když jsem to všechno po pořádku promyslel, uznal jsem za vhodné písemně to zaznamenati. Aby se totiž bratří, kteří v budoucnu vstoupí do řádu, mohli dovědět, jak vznikl

tento řád. Potom by se toho již nemohli dopátrati pro příliš velký časový odstup, který by jim nedovoloval podati o původu řádu přesnou zprávu. Uznal jsem za vhodné písemně to zaznamenati, třebaš nejsem jedním z prvních bratří. S prvními bratřími jsem se však stýkal a vídal jsem dosti často i samého svatého mistra Dominika, a to ne snad jen tehdy, dokud jsem ještě nebyl v řadě, nýbrž i když jsem už do řádu vstoupil. Poznal jsem jej z velmi důvěrných styků. Otevřel jsem mu své nitro a na jeho přání jsem se dal posvětit na jáhna, a čtyři roky po založení řádu jsem sám do něho vstoupil. Proto jsem se rozhodl napsati, co jsem sám osobně viděl a slyšel a o čem mi vypravovali první bratří, totiž o prvních dobách řádových, o životě a zázracích blaženého muže Dominika, našeho Otce, a též o některých jiných bratřích, pokud se na to vše pamatuji.

Přijměte tedy, předrazí bratří a synové v Kristu, ke své útěše a vzdělání to, co budu vypravovat, ať je to sestaveno jakkoli, a rozohněte se pro horlivé napodobování prvotní lásky našich bratří!

Začíná životopis blaženého Dominika, prvního otce bratří kazatelů

3. Biskup Diego z Osmy zakládá řeholní kanovníky s řeholí blaženého Augustina

Ve Španělsku žil ctihodný muž, jménem Diego, biskup osmanské diecése, jenž se skvěl nejen vzdělaností v posvátných vědách a vzne-

šeným původem, nýbrž spíše pověstným ctnostným životem. Byl tak láskou zakotven v Bohu, že sám sebou pohrdal a hledal pouze zájmy Ježíše Krista. Usilovně uvažoval o tom, jak by sám jako lichvář mnohých duší vrátil svému Pánu s mnohonásobnými úroky svěřenou mu hřivnu.

Kde jen mohl, horlivě vyhledával muže počestného života a chvályhodných mravů, zval je všemožným způsobem k sobě a umisťoval je v úřadech ve své diecési. Avšak poddané, kteří byli příliš zahálčiví, než aby vedli svatý život, a spíše naklonění ke svěským choutkám, než aby chvályhodně a svatěji byli živi, pobádal slovy a vábil příkladem.

Proto se snažil přiměti své kanovníky, tím, že jim to často připomínal a velmi bděle k tomu pobízel, aby souhlasili zachovávat kanovnícký řád s řeholí blaženého Augustina. A tak se o to pečlivě přičiňoval, že se mu podařilo získati je pro svůj úmysl, přesto, že někteří z nich byli proti tomu.

4. Dominikovo narození¹⁾ v Kalerneze²⁾

V době biskupa Diega žil jeden mladík, jménem Dominik, pocházející z městečka Kalermegy v diecési osmanského biskupa. Pečlivé

¹⁾ Sv. Dominik se narodil r. 1170 (snad 24. června). Jeho rodiče byli Felix Guzman a blahoslavená Jenička z Azy (svátek 8. srpna).

²⁾ Kalernega čili Kalaroga je vesnice nedaleko biskupského sídla Osmy ve Staré Kastilii u řeky Duero.

výchovy se mu dostalo nejprve od rodičů a později od jakéhosi arcikněze, jeho strýce.¹⁾ Strýc ho nejprve učil přísluhovat u oltáře. Již v mladém věku se jako nová nádoba napájel vůní svatosti ten, jehož si Bůh vyvolil za vyvolenou nádobu. A touto vůní svatosti se měl v budoucnu již stále napájeti.

5. V Palencii

Potom²⁾ byl poslán do Palencie, aby se vzdělával ve svobodných uměních, jež tam tehdy velmi kvetly. A když, jak mínil, v nich nabyt dostatečného vzdělání, opustil školy, jako by se obával, že v nich málo užitečně tráví i ten krátký čas,³⁾ oddal se studiu bohovědy a začal se velmi dychtivě zabývat božským Písmem, jež bylo jeho ústům sladší nad med.

Tak strávil v těchto posvátných vědách čtyři roky.

Tak vytrvale čerpal z potůčku svatých Písem a tak dychtivě se z nich napájel, že neúnavně často beze spánku probděl celé noci ve studiu, a pravdu, již ušima vnímal, ukládal hluboko do duše, pevně ji ochraňoval a uchovával v paměti. Jeho duše se zbožně opájela pravdami, které pro své bystré nadání snadno chápal. Z toho klíčilo též jeho dílo pro spásu duší. V tom byl vskutku blahoslavený podle onoho

1) v Gumiel-Izanu, severně od Kalernegy. Bylo to asi v letech 1176-1184, tedy od jeho šesti let do čtrnácti.

2) Asi po 14. roce věku; údaje se různí.

3) čtyři roky.

výroku Pravdy v evangeliu: „Blahoslavení, kteří slyší slovo Boží a ostříhají je.” (Luk. 11, 28.) Neboť dvojím způsobem se ostříhá slovo Boží: za prvé, že je sluchem přijímáno a uchováváno v paměti; druhým způsobem, když řádně využijeme a vykonáme, co jsme slyšeli. A tento způsob ostříhání si zcela jistě zaslouží, aby byl doporučen; jako obilné zrna se lépe uchová, zaseje-li se, než uloží-li se do truhly. Nic z obojího nescházelo tomuto šťastnému Božímu služebníkovvi, jehož paměť více oplývala všelikou hojností než zásobárna, a jeho vnější chování a skutky co nejzřetelněji ukazovaly, co se tají v jeho svaté hrudi. Ježto tedy tak vřelou láskou lnul k Božímu Zákonu a tak bohumile a ochotně souhlasil a naslouchal Ženichovu hlasu, Bůh udělující moudrost, mu rozmnožil milost, že se stal schopným nejen pro mléčný nápoj, nýbrž že chápavost jeho pokorného srdce pronikala i tajemství těch nejnesnadnějších otázek a že dosti snadno zažíval i silný pokrm.

6. Sv. Dominik jeví již od dětství bystré nadání

Dominik měl již od dětství velmi dobré nadání. Už jako chlapec se vyznamenával a mohl vytušit, že ve zralém věku ho očekává velký úkol. Nehrával si s hochy, ani se nestýkal s těmi, kteří se oddávali lehkomyšlnému životu, nýbrž po příkladu tichého Jakuba se střehl Esauových výstředností.¹⁾ Žil v stále důvěrném přátelství

¹⁾ viz Genese 25, 27.

s Matkou Církví a neopouštěl stánek svatého pokoje. Viděl bys v něm mladíka i starce; jeho mladý věk říkal, že je skoro ještě dítě, ale jeho zralé chování a pevnost povahy dávaly v něm vidět starce. Odmítal nespoutanost smyslného světa a šel po cestě bezúhonných mravů. Zachoval svému milému Bohu až do smrti neporušený lesk svého panictví. Rozhodl se, že nebude pít víno, a také je po deset let nepil.

7. Dominikova matka spatřila ve vidění na jeho čele hvězdu¹⁾

Bůh však již v jeho dětství věděl, čím se má státi toto dítě, a proto ráčil aspoň poněkud ukázat, co velikého lze v budoucnu od dítěte očekávat. Proto ukázal Bůh matce ve vidění, s nebe jí poslaném, jako by měl Dominik na čele hvězdu. Tímto viděním se jistě naznačovalo, že bude jednou dán za světlo národům, aby osvětlil ty, kteří jsou ve tmě a stínu smrti.²⁾ To se též později skutečně splnilo.

8. Světec prodává v době hladu knihy a nábytek a vše rozdává chudým

V téže době, kdy studoval v Palencii,³⁾ nastal téměř po celém Španělsku velký hlad. Do-

¹⁾ Podle jiných dějepisců hvězdu na světcově čele spatřila při křtu svatém jeho kmotra, tedy duchovní matka.

²⁾ Luk. 1, 79. – ³⁾ Podle P. Malvandy to bylo r. 1191, kdy bylo světcovi 21 let.

minika tehdy pohnula v duši nouze chudých lidí. Tak hluboce s nimi cítil, že se rozhodl vyplniti skutkem Boží rady a ulehčiti umírajícím chudším v jejich bídě. Prodal tedy knihy, které v městě nutně potřeboval, i všecek svůj nábytek a umínil si podělití z toho chudě; plýtvat bezmála, jak rozdával chudým.¹⁾ Tímto příkladem lásky k bližnímu roznítil i jiné bohoslovce a mistry, že vidíce mladíkovu štědrost uznali, jak jsou sami lakomí a liknaví k almužně, a od té doby štědře udělovali almužny.

9. Je povolán do řeholní kapituly v Osmě a zvolen v ní podpřevorem²⁾

Takto připravoval muž Boží své srdce pro stále větší vzestup. Jeho ctnosti stále vzrůstaly, a všem se zdálo, že je den ode dne lepší. Skvěl se mezi nimi bezúhonným životem jako hvězda mezi mraky. U všech budil obdiv. Tato dobrá pověst o něm došla sluchu osmanského biskupa. Když si pečlivě ověřil, co je na tom pravdy, dal si Dominika zavolati a učinil ho při svém chrámě řeholním kanovníkem.

Dominik se hned zaskvěl mezi spolupracovníky jako vzácná hvězda. V hloubi srdce byl nejpokornější, vynikal svatostí, vydechoval vždy vůni života, jež obcerstvovala jiné, a podobal se vonnému výhonku kadidla za letních dnů.³⁾

¹⁾ Žalm 111, 9.

²⁾ Asi r. 1203.

³⁾ Sirach. 50, 8.

Kanovníci se divili, jak rychle spěje k vrcholu řeholní dokonalosti, která se světským lidem tolik protiví, a ustanovil jej podpřevorem, aby mohl na vznešenějším a vyšším místě zářiti očím všech a aby mohl všechny vybízeti svým příkladem.

Byl jako oliva, nalévající v plody, a jako cypřiš vysoko se pnoucí.¹⁾ Ve dne, ba i v noci dlíval v kostele a bez ustání se modlil. Vyměřil si i volnou dobu na rozjímání. Mimo klášterní zdi jej nebylo možno téměř uvidět.

Bůh mu udělil zvláštní dar slz za hříšníky, za ubožáky a zkormoucené. Jejich neštěstí cítil velmi hluboko ve svatyni svého soucitného srdce, jež uvnitř vřelo a navenek kypělo, takže se mu oči rozplývaly v slzách.

Měl ve zvyku velmi často dlíti v noci na modlitbách a modliti se při zavřených chrámových dveřích k svému Otci. Nejednou se i stávalo, že při modlitbě jeho srdce lkalo, sténalo a křičelo, takže nemohl zabrániti hlasitým stonům, které bylo možno zřetelně slyšeti i zdaleka.

Zvláště o to Boha často prosil, aby mu ráčil dát pravou lásku, aby mohl účinně pečovati a starati se o spásu lidí. Byl totiž přesvědčen, že teprve tehdy se stane skutečným údem Kristovým, až zcela vynaloží všechny své síly k získávání duší, jako se Spasitel všech, Pán Ježíš, zcela obětoval za naši spásu.

¹⁾ tamtéž 50, 11.

10. Pilná četba posvátných knih

Domínik četl jakousi knihu s názvem „Rozmluvy s Otcí“,¹⁾ pojednávající o neřestech a o věcech, týkajících se duchovní dokonalosti. Pečlivě v ní hledal stezky spásy a jeho duše se ze všech sil snažila po nich kráčet. Tato kniha ho vedla s pomocí milosti k veliké čistotě svědomí, velmi jej osvětcovala při rozjímání a přiváděla ho k vysokému stupni dokonalosti.

11. Biskup z Osmy cestuje do Dánska. Svatý Dominik obrací v Toulousu svého hostitele - bludaře

Když se takto těšil z objetí se sličnou Rachel, Lia to nemohla snést, začala naň naléhati, dokud k ní nevešel, nezplodil s ní mnoho dětí a neohlušil v ní tak pocit její hanby pro krhavé oči.²⁾

V té době kastilský král Alfons (VIII.) vyhlédl svému synu Ferdinandovi jednu dánskou šlechtičnu za nevěstu. Proto přišel k řečenému

¹⁾ „Rozmluvy s Otcí“ – „Collationes Patrum“, spis Jana Kassiána, který zemřel kolem r. 435; jsou to rozhovory Kassiána a jeho přítele s Otcí na poušti o dokonalosti duchovního života.

²⁾ Tato slova se vztahují původně na starozákonního patriarchu Jakoba (viz Gen. 29). Bl. Jordán jich mistrně užil, aby přirovnal Jakoba k sv. Dominiku. Sličná Rachel tu značí dosavadní skrytý světcův život v řeholní kapi-

osmanskému biskupovi s prosbou, aby se ujal této záležitosti. Biskup jeho prosbám vyhověl, a jak to vyžadoval jeho posvátný stav, vybral si brzy čestnou družinu a vzal s sebou i Božího muže svatého Dominika, podpřevora své kapituly, což jsme již dříve připomněli. Vyšli se na cestu¹⁾ a přišli až do Toulousu. Když shledal, že tamější obyvatelé jsou bludaři, pocítil v srdci hlubokou soustrast nad tolika dušemi tak žalostně oklamanými.

Téže noci, kdy byli ubytováni v tom městě jako hosté, podpřevor mnoho rozprávěl, statečně a horlivě přesvědčoval hostitele, jenž byl bludař. Ten konečně nemohl odolati moudrosti a nadšení rozmlouvajícího s ním muže. Tak se Dominikovi prostřednictvím Ducha Božího podařilo přivést bludaře nazpět k víře.

12. Druhá cesta do Dánska

Pak odtamtud odešli a po velmi namáhavé cestě přišli do určeného města, kde byla dívka. Vyložili jí důvod své cesty a když získali souhlas, rychle se vraceli ke králi. Biskup králi oznámil, že věc šťastně dopadla a že dívka dala souhlas. Proto se král rozhodl ještě jednou jej tam poslati a ještě skvostněji jej na cestu vypraviti, aby přivedl dívku se vši náležitou ctí, aby s ní mohl jeho syn oslaviti sňatek.

tule, Lia představuje jeho pozdější požehnanou činnost kazatelskou, již získal či zplodil Církvi a Bohu velký počet hříšníků.

¹⁾ Asi ke konci r. 1203.

Dal se tedy opět na obtížnou cestu.¹⁾ Když však přišel do Dánska, dověděl se, že dívka zatím zemřela. Tak Bůh zařídil k většímu užitku účel jeho cesty, protože pod záminkou této cesty byly započaty sňatky mezi Bohem a dušemi v celé Církvi, jimiž se měly duše s Bohem již navždy blaženě spojit. Neboť duše měly býti odvráceny od rozličných poblouzení hříchů, a to různým způsobem, jak to pak budoucnost dokázala.

13. Biskupova cesta k papeži a o čem s ním jednal

Biskup tedy poslal ke králi posla a sám se dal v příhodnou dobu spěšně na cestu k papežovu dvoru. Když přišel k nejvyššímu biskupu papeži Inocencovi,²⁾ naléhavě ho prosil, aby se směl vzdáti svého úřadu, bylo-li by to možno. Uváděl mnoho důvodů pro svou nedostatečnost, a že nesmírná důstojnost jeho úřadu je nad jeho síly. Svěřil se rovněž papeži, že si byl v srdci umínil jíti ke Kumánům³⁾ a ze všech sil pracovati pro jejich obrácení, jestliže mu ovšem laskavě dovolí vzdáti se úřadu.

Papež nevyhověl jeho naléhavé prosbě. Nechtěl ho však zcela odmítnout. Proto mu na-

¹⁾ ke konci r. 1204; cesta trvala do jara r. 1205.

²⁾ Inocenc III.; bylo to pravděpodobně v zimě r. 1205-6.

³⁾ Kumáni byl kočovný a loupeživý kmen, proniknuvší v XI. stol. z Asie do Evropy. Část se jich usadila v UherSKU a splynula s Maďary.

řídil na odpuštění hříchů, aby sice zůstal ve svém biskupském úřadě, ale že přesto může jíti kázat Kumánům. Učinil to jistě na tajný pokyn Boží. Bůh totiž předvídal, jak bohaté ovoce přinese dílo takového muže pro spásu druhých.

14. Biskup obléká cisterciácký šat

Na zpáteční cestě¹⁾ navštívil Cîteaux,²⁾ kde poznal život mnoha Božích služebníků. Dal se zlákat jejich hluboce řeholním životem a přijal u nich mnišské roucho.³⁾ Vzal si za průvodce několik mnichů, aby ho poučovali, jak žíti podle řehole, a spěšně se vracel do Španělska. Nevěděl ovšem dosud, jakou překážku mu Bůh přichystal na té kvapné cestě.

15. Jeho rada papežovým vyslancům

V tu dobu poslal papež Inocenc dvanáct opatů Cisterciáckého řádu a jednoho legáta hlásat víru proti albigenským bludařům. Ti sněmovali s arcibiskupy, biskupy a jinými preláty té země a uvažovali, jak by vykonali nejlepším způsobem a s užitkem povinnost sobě svěřenou.

¹⁾ na jaře r. 1205.

²⁾ slavné opatství v Burgundsku, kolébka cisterciáckého řádu.

³⁾ německý dějepisec Scheeben pokládá tuto událost za nehistorickou.

Mezitím, co se tak vespolek radili, se stalo, že jmenovaný již osmanský biskup cestoval přes Montpellier, kde se konal sněm. Když k nim přišel,¹⁾ byl s poctou přijat a tázali se ho též o radu. Věděli totiž, že je to svatý člověk se zralým úsudkem a že spravedlivě horlí o víru. Byl to opravdu muž obezřelý a znal způsob cest Božích. Začal tedy zkoumati náboženství a mravy bludařů a pozoroval způsob, jímž obyčejně získávali přívržence pro svůj blud, totiž příkladem zdánlivé zbožnosti. A když naopak viděl u těch, kteří byli posláni kázati proti nim, tak veliký a hojný přepych, nádherné koně a drahá roucha, zvolal: „Takto si nesmíte, bratři, podle mého názoru počínati. Zdá se mi nemožné pouhými slovy přivésti zpět k víře ty lidi, kteří se dají spíše přesvědčiti příklady. A poněvadž bludaři dávají přednost vnějšímu napodobování svatosti a napodobují pokrytecky evangelickou chudobu a přísnost, přesvědčují tak prostý lid, že jejich způsob života je pravý. Proto, půjdete-li k nim a ukážete jim opak takového života, nejen málo pořídíte, nýbrž mnoho tím покажете a nijak je neuspokojíte. Klín klínem se vyráží. Proto zastíňte jejich pokryteckou svatost pravou křesťanskou dokonalostí, neboť pýcha lživých apoštolů se dá přemoci jen zřejmou pokorou. Tak sv. Pavel je nucen státi se nemoudrým, když vypočítává své ctnosti, utrpení a nebezpečí, mluvě o nich proto, aby vyvrátil nadutost těch, kteří se chlubili svými zásluhami.”²⁾

¹⁾ pravděpodobně koncem května r. 1206.

²⁾ viz II. Kor. 11, 16n.

Řekli mu tedy: „Jakou dáváš tedy radu, dobrý otče?“ On jim odpověděl: „Udělejte to, co uvidíte, že já konám!“

16. Diego první uskutečňuje danou radu

Brzy nato, když jej naplnil Duch Hospodinův, zavolal své služebnictvo a poslal je na koních se vším domácím náradím a různým nádherným zařízením zpět do Osmy. Ponechal si ve své družině jen několik kleriků. Řekl, že se rozhodl zůstat v oné krajině, aby tam mohl šířit víru. Zdržel u sebe též Dominika, podpřevora, o němž jsme již dříve mluvili, jehož si velice cenil a velmi něžně miloval.

To je ten Dominik, první budovatel a bratr řádu Kazatelů, jež od té doby pak začali nazývati ne již podpřevorem, nýbrž bratrem Dominikem. A byl to pravý Dominik, ostríhaný Pánem, ježto byl bez vady hříchu; byl to pravý Dominik, snažící se ze všech sil konati vůli Boží.

Když tedy opati uslyšeli onu radu a byli povzbuzeni příkladem, i oni se rozhodli dáti se do svého díla podobným způsobem. Každý poslal zpět domů, co s sebou byl vzal, a ponechal si pouze k modlitbě knihy Hodinek¹⁾ a knihy ke studiu a disputacím, jichž mohli nutně potřebovat. A pod vedením řečeného biskupa, jenž byl jakoby duší celého díla, pěšky a bez peněz v dobrovolné chudobě začali hlásati víru. Když to bludaři spatřili, začali i oni tím horlivěji kázati.

¹⁾ Breviář.

17. O knize, která byla ve Fanjeaux¹⁾ třikrát hozena do ohně

V Pamiersu, Lavauru, Montréalu a ve Fanjeaux se často konávaly disputace pod vedením soudců k tomu určených. V ustanovené dny se k nim scházeli předáci lidu, vojáci, ženy i lid, chtějící býti přítomni hádkám.

Jedna z těchto slavných disputací se konala²⁾ i ve Faujeaux. Bylo na ni pozváno mnoho věřících i bludařů. Proto věřící si většinou zatím napsali spisky, obsahující důvody z rozumu i autority na potvrzení víry.

Po prozkoumání všech spisků byl ze všech z nich doporučen a všeobecně schválen spisek blaženého muže Dominika. Bylo stanoveno, že mají být za souhlasu obou stran zvoleni tři soudcové, kteří mají podati rozhodnutí, na čí straně je pravda. Ti mají přinést i spisek bludařů, který napsali sami bludaři pro obhájení svého učení. Víra té strany, o níž se soudcové vysloví jakožto o rozumnější, má býti pokládána za lepší.

Když se o věci mnoho rokovalo a soudcové se nemohli pro žádnou stranu rozhodnouti, přišlo se konečně na návrh hoditi oba spisky do ohně, a který z nich neshoří, v tom že je bezpochyby obsažena pravá víra. Byl tedy rozdělán velký oheň a oba spisky byly do něho vhozeny. Spisek bludařů oheň ihned strávil; druhý však, který napsal muž Boží, blažený

¹⁾ Fanjeaux, Pamiers, Lavaur, Montréal – města v jižní Francii.

²⁾ v dubnu 1207.

Dominik, nejen že zůstal nedotčen, nýbrž i před očima všech z ohně daleko odletěl. Když tam byl po druhé a po třetí vhozen, vždy vyskočil a tak zřejmě ukázal na pravdivost víry a na svatost toho, kdo ten spisek napsal.

Avšak i muž Boží, biskup Diego, tak skvěle zářil bezúhonným životem, že si získával i lásku nevěřících. Získával si srdce všech, s nimiž se stýkal. Proto o něm bludaři veřejně prohlašovali, že takový člověk je zcela jistě předurčen k věčnému životu a že byl proto do těch krajů poslán, aby je vyučil pravé víře.

18. Založení ženského kláštera v Prouille

Některé šlechtičny¹⁾ byly pro chudobu svých rodičů posílány na výchovu a vzdělání do bludařských škol a ústavů. Aby Boží sluha Dominik zabránil onomu zlu, založil mezi Franjeaux a Montréalem²⁾ jakýsi klášter. Ona vesnice se jmenuje Prouille a až dodnes tam Boží služebnice mile slouží svému Stvořiteli, velmi horlivě usilují o dokonalost a vedou život skvějící se čistotou a nevinností. Jim prospívá takový život ke spáse, lidem je za příklad; je rozkoší pro anděly a milý Bohu.

¹⁾ ženy ze svobodných rodů (nikoliv šlechtičny v našem významu), kromě dvou skutečných šlechtičen.

²⁾ Města v nejjižnější Francii.

19. Osmanský biskup Diego se vrací do Španěl. Jeho smrt

Na těchto svých kazatelských cestách zůstal biskup Diego celá dvě léta. Obávaje se, aby snad nebyl viněn z nedbalosti o svou osmanskou diecési, kdyby snad ještě déle meškal na cestách, rozhodl se vrátiti se do Španělska. Umiňoval si, že vykoná visitaci své diecése a že z ní s sebou doveze nějakou část peněz na dostavění řečeného ženského kláštera. Pak se chtěl zase vrátit a ustanovit konečně s papežovým souhlasem v těch krajinách několik vhodných mužů pro kazatelskou činnost, kteří by měli povinnost stále potírati bludy a při tom ovšem též hájiti pravdu víry.

Vskutku ustanovil sv. Dominika, naplněného Duchem Božím, za duchovního těch, kteří tam zůstali. O časné věci se měl starat Vilém Claret, pocházející od Pamiersu; svatému Dominikovi měl však ze všeho, co podnikal, skládat účet.

Rozloučil se tedy s bratřími. Když přišel do Osmy,¹⁾ chodil po Kastilii;²⁾ cestoval pěšky. Po několika dnech byl zachvácen nemocí, která jej sklátila do hrobu.³⁾ Tak dokončil velmi svatě tento pozemský život a přijal sladkou odměnu za své dobré skutky. Zemřel s přehojnými zásluhami a dosáhl bohatého pokoje.

¹⁾ asi v říjnu 1207.

²⁾ po Staré Kastilii; v této krajině bylo jeho sídelní město Osma.

³⁾ 30. prosince 1207.

Po smrti prý byl oslaven zázraky. Není to nic divného, vždyť vedl tak ctnostný život a měl takový vliv u všemohoucího Boha. Už za přebídného a žalostného bydlení na této zemi si ho lidé vážili pro jeho znamenité činy a protože zářil skvělými ctnostmi.

20. Návrat mnichů, poslaných papežem k Albigenkým

Když se ti, kteří zůstali v toulonském okolí, dověděli o smrti muže Božího (Diega), všichni se vrátili do svých klášterů. Zůstal tam jenom svatý Dominik, sám, aby dále kázal. A třeba se k němu někdy někteří na čas přidali, nezavázali se mu poslušností. Claret a jakýsi bratr Dominik, Španěl, pozdější maninský převor.¹⁾

21. Hlásání křížové výpravy proti Albigenským

Po smrti osmanského biskupa se začala ve Francii hlásat proti Albigenským křížová výprava, neboť papež Inocenc byl rozhořčen nad tím, že nezkrotný odboj bludařů se láskou k pravdě vůbec nedal zmírniti, ani nebylo možno probodnouti mečem Ducha, to je slovem Bo-

¹⁾ V originále: „prior extitit de Manino“. Dějepisci nejsou zajedno, kde byl tento Dominik vlastně převorem. Jedni říkají, že v Madridu, jiní v Segorii.

žím. Proto se rozhodl obořiti se na něj aspoň silou meče hmotného.

Potrestání tohoto věkového ukrutenství předpověděl Diego ještě za svého života, jako by je byl svým prorockým duchem předpověděl. Neboť když kdysi před velkým množstvím vznešených občanů zřejmě a veřejně potřel znova povstálý odboj a oni se posmívali těm, kteří jejích odboj podvraceli, svatokrádežně se omlouvali a hájili, rozhořčen zdvihl ruku k nebi a zvolal: „Pane, vztáhni svou ruku a dotkni se jich!”

Ti, kteří slyšeli ta slova, později pochopili, že byla řečena v Duchu; aspoň tak jim to daly pochopit útrapy.

22. O příkořích, spáchaných na sv. Dominiku na území Albigenských, a o jeho touze po mučednictví

Sv. Dominik v době, kdy hlásal Kříž, až do smrti hraběte Montforta,¹⁾ stále horlivě hlásal slovo Boží. Tehdy vytrpěl od nepřátel mnoho příkoří a vyvázl z mnoha nástrah. A když mu konečně kdysi vyhrožovali i vraždou, beze strachu odpověděl: „Nejsem já hoden mučednické slávy; ještě jsem si nezasloužil takto zemřítí.” – A později, když šel kolem místa, kde tušil, že jsou mu asi nastrojeny úklady, kráčel tudy, zpívaje si a vesele šel dále. Když to bludaři uslyšeli, podívovali se tak neochvějně ne-

¹⁾ Šimona z Montfortu.

ohroženosti a řekli mu: „Což se smrti neděšíš? Co bys byl dělal, kdybychom se tě zmocnili?“ – On jim řekl: „Byl bych vás prosil, abyste mě neusmrcovali znenadání a náhle, nýbrž abyste mi pomalu usekávali údy a tak prodloužili mučení. Pak, abyste mi ukázali osekané části údů. A na konec, abyste mi vyloupali oči a abyste takto trup nechali ležeti v krvi nebo jej zcela usmrtili, abych si prodlužováním zasloužil slavnější mučednickou korunu.“ – Ne přátelé pravdy ztrnuli při těchto slovech úžasem a již mu pak nestrojili úklady, ani neútočili na duši spravedlivého,¹⁾ protože usmrcením by mu byli spíše po vůli než ke škodě.

A světec se co jen mohl, ze všech sil, s velkou horlivostí a zápalom snažil získávati duše pro Krista. Jeho srdce plálo úžasnou a téměř neuvěřitelnou horlivostí o spásu všech.

23. Úcta všech k světcí pro jeho lásku k bližnímu

Měl vskutku lásku, nad níž nemá nikdo větší, než aby dal svůj život za své přátele.²⁾ Ba když laskavě vybízel jakéhosi nevěrce a zval jej do lůna věrné matky Církve a on mu odpověděl, že se musil z nouze o časné věci přidružiti ke společnosti bludařů, poněvadž mu bludaři poskytli na živobytí peníze, které si jinde nemohl opatřit, byl k němu hned jat hlubokým sou-

¹⁾ Srovnej žalm 93, 21.

²⁾ Srovnej sv. Jan 15, 13.

citem a rozhodl se, že se dá prodat a za vý-
těžek obdržení za sebe, že pomůže z nouze
v nebezpečí se ocitající duši. Byl by to i uči-
nil, kdyby se o všechno nepostaral jiným způ-
sobem ten, který jest bohatý,¹⁾ a nezmírnil
tak bídu onoho člověka.

Tak rostl Boží sluha Dominik ve ctnostech
a slavné pověsti. Bludaři naň závistivě pohlí-
želi. Oč však on byl lepší, o to ničemnější
bylo jejich oko, jež pro svou krhavost nemohlo
snést paprsku světla, které z něho zářilo. Ale
spílali mu a neustávali se mu posmívati, zahr-
nujíce jej zlobou, vynášenou z pokladu jejich
ničemného srdce. Nevěřící se mu posmívali,
věřící mu však oddaně blahopřáli a všichni
katolíci jej ctíli a milovali, takže jeho lahodná
svatost a ušlechtilé chování ohromovalo i srdce
předních lidu a způsobilo, že si velmi zaslou-
žil úcty arcibiskupů, biskupů a i jiných prelátů
té krajiny.

24. Světec dostává darem jakési jmění

Rovněž hrabě montfortský mu velmi přál
a byl mu velmi oddán. Se souhlasem svých
přívrženců daroval mu a všem, kdož ho ná-
sledovali, aby mu pomáhali v započaté práci
pro spásu duší, znamenitý zámek Cassaneuil.²⁾
Svatému Dominikovi patřil i kostel ve Fan-
jeaux a ještě jiné důchody, z nichž ze všech
se mohl on a jeho druhové živit. Uskrovňo-

¹⁾ t. j. Bůh.

²⁾ Zámek a pozemky v Agenské diecési.

vali se, jak jen mohli, a ostatek z těchto důchodů dávali sestrám prouillského kláštera. Ještě totiž nebyl založen řád kazatelů; dosud se pouze jednalo o jeho založení, ačkoliv světec se ze všech sil věnoval kazatelské činnosti. Ale ono pozdější nařízení, nepřijímat jmění a přijaté si neponechávat, se nezachovávalo.

25. První vstoupili do řádu br. Petr Cellani a br. Tomáš Toulonský. Kde měli bratři v Toulousu první dům

Od smrti osmanského biskupa až do Lateránského sněmu uplynulo téměř deset let.¹⁾ V té době jako by se bylo slunce zastavilo.²⁾ Když nadešel čas, kdy biskupové začali přicházeti do Říma na Lateránský koncil, nabídli se sv. Dominikovi dva šlechtí a schopní mužové. Jeden z nich je br. Petr Cellani, který se později stal prvním převorem v Limoges, a druhý br. Tomáš, muž velmi vážený a výmluvný řečník. První z nich, br. Petr, daroval sv. Dominikovi a jeho druhům veliké a skvěle zařízené domy, které měl v Toulousu u Narbonského zámku. Od té doby se po své bratři usídlili v Toulousu v těchto domech. Rovněž od té doby všichni, kteří s ním byli, stávali se víc a více pokornější a cvičili se v řeholním způsobu života.

¹⁾ Možno počítati nanejvýše 9 let, poněvadž biskup Diego zemřel 6. února 1207 a sněm byl 1215.

²⁾ Pro svízelné válečné a náboženské poměry.

26. Z důchodů se jim dostává nejen obživy, nýbrž i jiných věcí

Šťastné paměti biskup toulonský Fulko velmi něžnou láskou miloval blaženého Dominika, milého Bohu i lidem. Když viděl, jak tito bratři řeholně žijí, jak jsou oblíbení a horliví v kázání, zajásal nad objevením se nového světla. Se souhlasem své celé kapituly nabídl bratřím šestinu všech desátků ze své diecése, aby jim tímto příjmem přispěl na opatrování knih a nutných věcí.

27. Sv. Dominik jde s toulonským biskupem k papeži

Tento biskup si vybral za průvodce bratra Dominika, aby spolu šli na koncil lateránský.¹⁾ Oba chtěli papeže Inocence²⁾ prositi, aby sv. Dominikovi a jeho druhům potvrdil řád, který by se nazýval řád Kazatelů a byl by též pro kázání. Rovněž aby potvrdil jmenované důchody, které bratřím přidělil jak hrabě, tak biskup.

Když římský Velekněz uslyšel tuto žádost, vybídl sv. Dominika, aby se vrátil k svým bratřím, aby společně náležitě uvážili a za všeobecného souhlasu si vybrali některou schválenou již řeholi. Až to vykonají, pak že se má vrátit k papeži žádat potvrzení všeho toho.

¹⁾ Konal se v listopadu 1215.

²⁾ Inocenc III.

Po skončení sněmu se navrátili domů a oznámili bratřím papežovu odpověď. Budoucí Kazatelé si vybrali řeholi blaženého Augustina, výborného kazatele, a přibrali si nadto ještě některé přísnější zvyky, pokud jde o stravu, posty, lůžka a vlněné oděvy. – Rozhodli se též a nařídili nemíti žádné jmění, aby se starostí o věci pozemské nepřekáželo kazatelské povinnosti. Byli ochotni ponechat si pouze důchody.

Toulonský biskup jim se souhlasem své kapituly přidělil tři kostely. Jeden v městě, druhý v městečku Pamieru, třetí mezi Sorèze¹⁾ a Puy-laurens,²⁾ totiž kostel P. Marie Lescurské. Při každém z nich měl býti klášterní dům v čele s převorem.

28. První kostel bratří v Toulousu

V létě léta Páně 1216 byl dán bratřím první kostel v Toulousu, zřízený ke cti sv. Romána. Při ostatních dvou kostelích nikdy nebydlil žádný bratr. Avšak u dříve jmenovaného kostela svatého Romána byl ihned vystavěn klášter se světničkami ke studiu a též dosti vhodným ke spaní. Bratří v něm bylo na šestnáct.

29. Smrt papeže Inocence (III). Nastolení papeže Honoria. Potvrzení řádu

Zatím zemřel papež Inocenc.³⁾ Jeho nástupcem byl zvolen⁴⁾ Honorius.⁵⁾ Sv. Dominik

¹⁾ V départamentsu Tarn. – ²⁾ Asi 20 km sever. od Sorize.

³⁾ 16. července. – ⁴⁾ 19. července. – ⁵⁾ Honorius III.

brzy k němu přišel a dosáhl potvrzení řádu podle svého úmyslu, jak si zřízení řádu představoval a zcela a ve všem, čeho si přál dosáhnouti.

30. Smrt hraběte z Montfortu, již sv. Dominik předvídal. Rozeslání bratří do světa

Léta Páně 1217 se Toulouští připravovali, že válečně napadnou hraběte z Montfortu. Ukázalo se, že i Boží muž Dominik skrze Ducha sv. o tom něco před tím věděl. Ve vidění spatřil vysoký strom, krásný a líbezný, v jehož ratolestech hnízdlilo velké množství ptactva. Strom se náhle skácel a hovějící si v něm ptáci se rozletěli. Člověk plný Božího Ducha tedy pochopil, že hraběti z Montfortu, velkému to a slavnému ochránci mnoha lidí, hrozí velmi blízká zkáza a smrt.

Vzýval Ducha svatého. Potom svolal bratry a řekl jim, že se ve svém srdci rozhodl poslati je do světa, třebas je jich málo, a že již nebudou déle pospolu bydlet.¹⁾ Všichni se divili jím vyřčenému úmyslu, že se mají tak brzy rozejít. Poněvadž však byli vedeni jeho svatostí, kterou na něm spatřovali, snáze s tím souhlasili, v naději, že se dílo šťastně zdaří.

Myslíl též, že by bylo dobré, kdyby si některého bratra zvolili za opata. Jeho autoritou se měli ostatní řídit, jakožto výše postaveného

¹⁾ Toto rozeslání bratří se stalo na svátek Nanebevzetí P. Marie r. 1217.

a jejich hlavy. Sám si vyhradil možnost káratí jej. Za opata byl řádně zvolen br. Matouš.¹⁾ Byl první, ale i poslední nazván opatem v tomto řádě, poněvadž bratři, aby se jim zakořenila pokora, se později rozhodli, aby se představený bratří nenazýval opat, nýbrž řádový mistr.²⁾

31. Bratři posláni do Španělska

Pro Španělsko byli určeni čtyři bratři: br. Petr Madridský, br. Gomez,³⁾ br. Michal Uzerský a br. Dominik.⁴⁾ Tito dva poslední byli později mistrem Dominikem posláni z Říma do Bologně, když se vrátili za světcem ze Španělska a maličko v Římě pobýli.⁵⁾ Nedařila se jim totiž práce ve Španělsku s takovým užitekem, jak si to přáli. Dvěma ostatním se však dílo výborně dařilo, takže s velkým užitekem rozsévali slovo Boží. – Výše řečený Dominik byl neobyčejně pokorný. Byl sice málo učený,⁶⁾ zato však bratr skvělých ctností. Nebude neúžitečné něco o něm říci.

¹⁾ t. zv. Francouzský.

²⁾ Nyní nejvyšší představený našeho řádu se nazývá „velmistr“.

³⁾ Suero Gomez.

⁴⁾ Dominik ze Segorie.

⁵⁾ Na jaře 1218.

⁶⁾ Bernard Gui o něm naopak praví: „Řečený Dominik byl neobyčejně pokorný, co do postavy sice menší, zato však vynikající učeností a ctnostmi.“

32. Jak br. Dominik (španělský) přemohl nástrahy pokoušející jej ženy

Kdysi se jacísi druhové, snad jeho nepřátelé, uradili, že k němu pod záminkou zpovědi pošlou jakousi nestydatou ženu, nevěstku, dáblův to nástroj, překážku čistoty a pochodeň neřestí. Takto jej ona oslovila: „Jsem ve velké tísní, nadmíru planu, jsem převelmi spalována, a teď, běda mi, nepoznal mě! Kdyby mě však i poznal, nebyl by mne snad můj miláček býval hoden; mé srdce k němu vzplanulo nevyléčitelnou láskou. Porad' mi, prosím tě, dej mi lék, neboť hynu. A můžeš to učiniti.“¹⁾ Takto jedovatě a vychytrale k němu nevěstka mluvila, aby svedla nevinného bratra. Když ji bratr spásitelným přesvědčováním nemohl odvrátiti od jejího naléhání, poznal, jaké mu z této osoby a věci hrozí nebezpečí. Nevěstka řekla, že k němu hoří vášní. On jí odpověděl: „Nyní odejdi a vrať se za nějakou chvíli. Připravím místo, kde bychom se mohli vhodně sejít.“ Potom vešel do světničky a nachystal dva ohně, ale tak, že byly sice odděleny, ale blízko sebe. Když přišla nevěstka, skočil doprostřed ohně a vybízel i ji. – Řekl jí: „Hle, to je vhodné místo pro takovou ohavnost. Chceš-li, pojď, budeme smilnit.“ – Ona se však velice poděsila, když viděla, jak se ten člověk vrhl nebojácně do šlehajících plamenů. Vykřikla a pře-

¹⁾ Nevěstka bratru praví, že má sice milého, ale že je ochotna spíše milovati jej, oddá-li se jí. Napřed mluví nepřímě, dále však již vyjevuje žádost zcela otevřeně.

možena tím, odešla. A on vyšel z ohně neporušen. Nezvítězil nad ním ani žár hmotného ohně, ani žár svůdné žádostivosti.

33. Prvních sedm bratří posláno do Paříže

Do Paříže byl též poslán br. Matouš, zvolený opatem, s bratrem Bertrandem, který se stal později provinciálem Provincie.¹⁾ Byl to velmi svatý muž a neúprosně na sebe přísný, neboť velmi tvrdě umrtvoval své tělo a v mnohém se připodobnil a vzal si příklad ze sv. Dominika. Několikrát jej i doprovázel na cestách. Ti tedy byli určeni pro Paříž, aby s listinami od papeže ohlásili potvrzení řádu. S nimi šli též dva jiní bratři, br. Jan (z Navarry), a Angličan br. Vavřinec. Tomu Pán zjevil, dříve než přišli do Paříže, mnoho z těch věcí, které se měly bratřím v Paříži přihoditi; totiž jak tam budou bydlet, kde budou jejich domy, a že bude do řádu přijato mnoho bratří. A jak předpověděl, tak se i potom stalo. Odděleně od nich byli posláni br. Manes,²⁾ rodný bratr sv. Dominika, a Španěl br. Michal. Měli s sebou bratra laika z Normandie, který se jmenoval Oderich.

Ti všichni byli posláni do Paříže. Tři poslední si však pospíšili a dříve tam došli. Do

¹⁾ Je to bl. Bertrand z Garrigue. Zemřel r. 1230. Jeho svátek se slaví 6. září. Byl provinciálem Provincie (čili Provence); nyní se tato provincie nazývá Toulouská.

²⁾ Svátek bl. Manesa je 31. července.

Paříže přišli 12. září 1217.¹⁾ Ostatní, o nichž jsme mluvili, přišli za nimi za tři týdny. Najali si tam dům u hospice P. Marie před palácem pařížského biskupa.

34. Bratřím je v Paříži darován klášter sv. Jakuba

Léta Páně 1218 byl dán bratřím od mistra Jana,²⁾ děkana od sv. Kvintina, a od pařížské university klášter sv. Jakuba. Stalo se tak na naléhavé prosby papeže Honoria. Byl jim však prozatím dán jenom k používání. Nastěhovali se do něho 6. září.³⁾

35. Poslání prvních bratří do Orléansu

V tomto roce⁴⁾ byli také kteřísi mladí a prostí bratři poslání do Orléansu. Byla to jen jakási malá seménka, která však měla v budoucnosti bohatě vzklíčit.

36. Poslání prvních bratří do Bologně

Začátkem roku 1218 poslal sv. Dominik z Říma bratry do Bologně. Byli to br. Jan z Navarry a jakýsi br. Bertrand. Později po-

¹⁾ Dětrich z Apoldy udává den 1. října 1217.

²⁾ Jan z Barrastry. – ³⁾ 6. září 1218.

⁴⁾ Totiž r. 1219, t. j. v době jednoho roku od příchodu bratří do Paříže.

slal do Bologně br. Christiána s jedním bratrem laikem. Když dleli v Bologni, mnoho tam vytrpěli pro chudobu nedostatkem.

37. O zázračném přijetí mistra Reginalda sv. Dominikem v Římě do řádu

Téhož roku, když dlel sv. Dominik v Římě, přišel tam mistr Reginald, děkan kapituly od sv. Aniána¹⁾ v Orléansu. Chtěl se z Říma plavit po moři.²⁾ Byl to velmi slavný muž, slynoucí učeností. Přednášel pět let církevní právo na pařížské universitě. Když tedy přišel do Říma, těžce onemocněl. Sv. Dominik jej přišel několikrát navštívit. Vybízel ho, aby se stal účastným Kristovy chudoby a aby se přidružil k jeho řádu. Tak ho přiměl k tomu, že svobodně a zcela souhlasil se vstupem do tohoto řádu, takže se k tomu zavázal i slibem.

Zmenšilo se i vážné a téměř již beznadějně nebezpečí hrozící z jeho nemoci. Byl to jistě zázrak, vykonaný Boží mocí. Neboť když za prudké horečky přišla k němu ve viditelné podobě nebeská Královna Panna Maria, Matka milosrdenství, pomazala mu oči, uši, nos, ústa, bedra, ruce a nohy, jakousi hojivou mastí, již byla s sebou přinesla. Takto k němu mluvila: „Mažu ti svatým olejem nohy k hlásání evangelia pokoje“. Mimoto mu též ukázala celý

¹⁾ Saint Aignan.

²⁾ Bl. Reginald chtěl jeti do Svaté Země.

habit¹⁾ tohoto řádu. Ihned byl tedy úplně uzdraven. Tak se na celém těle zotavil, že se lékaři, kteří téměř zoufali nad jeho uzdravením, divili, když se přesvědčili, že je zdrav. O tomto neobyčejném zázraku sv. Dominik později veřejně vyprávěl mnohým bratřím, kteří dosud žijí. Když o něm v Paříži mluvil na veřejné promluvě k více bratřím, já sám jsem byl při tom.

38. Mistr Reginald se plaví přes moře. Po návratu přijímá v Bologni do řádu mnoho bratří

Když se tedy mistr Reginald uzdravil, třebaž již byl vázán řádovými sliby, dal se na cestu přes moře,²⁾ aby splnil svou touhu. Po návratu přišel do Bologně 21. prosince.³⁾

Dal se horlivě a zcela do kázání. Měl ohnivou výmluvnost. Jeho řeč jako hořící pochodň rozplameňovala srdce všem posluchačům, že sotva měl kdo tak kamenné srdce, že by je byl ukryl před jeho žárem. Tehdy vřela celá Bologna, neboť se zdálo, že povstal druhý Eliáš. Tehdy přijal v Bologni do řádu mnoho bratří. Rovněž počet žáků začal vzrůstat a mnoho se jich k nim přidalo.

¹⁾ Tak se nazývá náš řeholní oděv. Dříve nosili bratři oděv řeholních kanovníků, totiž bílou vlněnou řízu s bílou lněnou rochetou.

²⁾ Asi na konci června 1218.

³⁾ Téhož roku.

39. Sv. Dominik cestuje do Španělska. Jeho návrat

Téhož roku přišel sv. Dominik do Španělska¹⁾ a založil tam dva kláštery.²⁾ Jeden v Madridě, dnešní klášter sester, druhý v Segorii, první klášter bratří ve Španělsku. Potom se dal na zpáteční cestu. Roku 1219 přišel do Paříže,³⁾ kde našel asi třicet spolu bydlících bratří.⁴⁾

Pobyl tam jen krátký čas a odebral se do Bologně.⁵⁾ V klášteře sv. Mikuláše našel mnoho shromážděných bratří, kteří tam žili v kázni Kristově za pečlivého vedení br. Reginalda. Když k nim tedy přišel, byl radostně ode všech bratří přivítán. Bratři mu prokazovali synovskou úctu. Za svého pobytu s nimi působil světec duchovními radami a svým příkladem na vzrůst této mladičké nově zasazené štěpnice.

40. Sv. Dominik posílá mistra Reginalda do Paříže

Z Bologně poslal svatý Dominik br. Reginalda do Paříže, z čehož měli bratři velký zármutek, protože byli jeho syny, které byl slo-

¹⁾ Na cestu do Španělska se vydal, až přijal br. Reginalda do řádu (r. 1218).

²⁾ Začátkem března 1219.

³⁾ Asi uprostřed července. Cestoval tam s bl. Bertrandem z Garrigue.

⁴⁾ V klášteře sv. Jakuba.

⁵⁾ Paříž opustil již koncem července. Do Bologně přišel v druhé polovici srpna 1219.

vem evangelia Kristu znovu zrodil. Plakali, že byli tak brzy oderváni od prsou matky, na něž byli přivykli.

To vše se však dělo na Boží pokyn. A bylo v tom cosi velmi podivuhodného, když sluha Boží sv. Dominik posílal bratry tam a onam do různých končin Církve Boží, jak jsme se o tom zmínili. Činil to vše s takovou důvěrou a bez nejistoty a pochybování, třeba se někdy jiným zdálo, že by tak neměl jednati. Byl si jakoby budoucím výsledkem jist, a jako kdyby byl poučen zjevením Ducha svatého. A kdo by se odvážil to popírat? Vždyť nejprve měl jen málo bratří a byli většinou jen málo vzdělaní a prostí. Posílal je porůznu do všech krajů Církve, aby děti světa, které všechno soudí podle své moudrosti, raději mu dávaly za vinu, že chce započaté dílo zničiti, než že chce vystavěti velkou budovu. Sám doprovázel modlitbami vyslané bratry a mocný Bůh se staral o zvětšení jejich počtu.

41. Smrt bl. Reginalda¹⁾

Bratr Reginald, muž svaté památky, přišel tedy do Paříže s neúnavným žářem ducha kázal Ježíše Krista, a to ukřižovaného. Co kázal slovem, i skutkem plnil. Ale Pán jej povolal rychle s této země. Zakrátko dokonav, vyplnil časy mnohé.²⁾ – Zanedlouho tedy onemoc-

¹⁾ Zemřel na počátku února 1220. Svátek bl. Reginalda (Orleanského) se slaví 17. února.

²⁾ Kniha Moudrosti 4, 13.

něl, a když přišel čas jeho tělesné smrti, zesnul v Pánu a ubíral se do skvělého a nádherného Božího Domu, ten, který za svého života tak horlivě miloval chudobu a prostotu. Pochovali jej v kostele Notre-Dame des Champs, poněvadž bratři neměli dosud vlastní hřbitov.

Ale ještě si vzpomínám, že br. Matouš,¹⁾ který ho znal už ve světě jako slavného a vybraně žijícího muže, ještě za života se ho několikrát jakoby s podivem tázal: „Mistře, nebylo to pro vás kruté obléci si ten hábit?“ On však sklopiv oči mu odpověděl: „Myslím, že jsem v tomto řádě nezískal žádnou zásluhu, poněvadž jsem v něm měl vždy příliš velké zalíbení.“

42. O jakémsi vidění po smrti bl. Reginalda

Téže noci, kdy vzlétla k Pánu duše svatého muže, viděl jsem ve snu bratry, jak jedou jakousi lodí po širém moři. (Tehdy jsem ještě nebyl oblečen řádovým rouchem, jenom jsem br. Reginaldovi slíbil, že do řádu vstoupím.) Avšak loď, na níž jeli, se potopila, ale bratři vyvázli bez pohromy. Myslím, že touto lodí byl sám br. Reginald, kterého tehdy bratři pokládali za svou oporu.

43. O jakémsi vidění před jeho smrtí

Jindy zase se komusi jinému před jeho smrtí zdálo, jako by viděl, jak je ucpán jakýsi čistý

¹⁾ První (a poslední) opat.

pramen, ale místo něho najednou vytryskly dva prameny. Vyznávám upřímně, že nejsem s to abych se odvážil vyložit si, mělo-li to vidění znamenat nějakou skutečnost. Pouze vím, že br. Reginald přijal v Paříži do řádu jenom dva bratry, z nichž jedním jsem já a druhým br. Jindřich, pozdější kolínský převor.¹⁾ Toho jsem v Kristu miloval obzvláštní láskou, více než všechny lidi, neboť byl vskutku nádobou počestnosti a milosti. Nepamatuji se, že bych byl v životě viděl člověka hodnějšího lásky. Nebude neúčinné připomenout, jak brzy dozrál, jak brzy spěchal vejíti v pokoj Páně a jak velké ctnosti měl ten člověk.

44. Kde a jak byl vychován br. Jindřich

Tento bratr Jindřich²⁾ se narodil ze vznešených rodičů. Kanovník utrechtského dómu, svatý a velmi zbožný to muž, pečlivě vychovával Jindřicha již od útlého mládí v kázni a bázni Boží. Poněvadž tento dobrý a spravedlivý muž umrtvoval své tělo, pohrdal mrzkými svody tohoto světa a konal mnoho zbožných skutků, mohl učit navykati jemnou chlapcovu duši všem ctnostným skutkům; učil ho umývati chudým nohy, choditi do kostela, děsiti se neřestí, pohrdati rozmařilostí a milovati čistotu.

A poněvadž měl skvělé nadání, projevoval ve všem velkou účelivost a způsobilost pro

¹⁾ Kolín n./Rýnem.

²⁾ Je to Jindřich Starší, Kolínský.

ctnostný život A tak zatím co rostl věkem, rostla zároveň i jeho povaha, takže když jsi s ním rozmlouval, pokládals ho za anděla a bylo možno si myslet, že měl vrozeno ctnostné chování.

Tak po letech přišel do Paříže a hned začal studovat bohovědu. Měl velmi bystrý přirozený postřeh a velmi uspořádaný způsob myšlení. Bydleli jsme v jednom domě, žili jsme spolu, a tak vyrostlo mezi námi sladké a vroucí přátelství. Blahé paměti bratr Reginald přišel tou dobou do Paříže, a horlivě tam kázal. Pohnut milostí Boží, umínil jsem si a v srdci jsem slíbil, že vstoupím do onoho řádu.¹⁾ Věděl jsem, že v něm najdu jistou cestu spásy, jak jsem si ji představoval, ještě než jsem bratry poznal, v mysli často o tom uvažuje. Když se mi tedy upevnilo v duši toto rozhodnutí, počal jsem se všemožně starat o to, jak bych k témuž úmyslu přiměl svého druha a přítele; viděl jsem totiž, že má všechny dary a milosti vhodné pro úřad kazatelský.

Jindřich se zdráhal. Já však jsem na něj nepřestával naléhati, až se šel se mnou k bratru Reginaldovi vyzpovídati a byl od něho pobídnut ke vstupu do řádu. Když se od něho ke mně vracel, otevřel jsem mu knihu proroka Isaiáše, a jako bych tam byl našel radu, padlo mně hned do očí místo: „Hospodin dal mi dovedný jazyk, abych uměl slovem podporovat toho, který jest unaven; každé ráno mi budí ucho, abych ho slyšel jako mistra. Hos-

¹⁾ Kazatelů.

podin Bůh otvírá mi ucho, já pak neodmlouvám, necouvám zpět.

Zatím co jsem Jindřichovi vysvětloval pro-rokova slova v tom smyslu, že velmi vyjadřují stav jeho nitra a že jako by jimi k němu mluvilo nebe, pobízel jsem ho, aby podrobil svůj mladý věk jhu poslušnosti. Maličko dále jsem upozoroval tato slova: „Stůjme spolu.“ Slova ta nás napomínala, že se nemáme v této svaté společnosti od sebe odlučovati.

Když jsem pak již byl v Bologni, Jindřich narážej na tato slova, psal mi z Kolína (Köln): „Jak je to nyní s oním výrokem »Stůjme spolu«? Ty jsi v Bologni a já v Kolíně!”

Dále jsem mu říkal: „Kde si můžeme, prosím tě, získati bohatější zásluhy a slavnější vě-nec, než když budeme míti podíl na chudobě samého Krista Pána a jeho apoštolů, kteří ho následovali, a jestliže z lásky k chudobě po-hrdneme tímto světem?” Byl sice rozumovými důvody spokojen, ale jeho vůle jevila nechut, zpěchovala se a přesvědčovala jej o opaku.

45. Bratr Jindřich se dává pohnouti ke vstupu do řádu

Téže noci šel Jindřich do kostela Panny Marie na Jitřní hodinky a setrval tam až do svítání; vroucně se modlil k Matce Boží, aby zlomila odpor jeho vůle k řeholnímu životu. Když se mu zdálo, že se jeho stav modlitbou vůbec nelepší a jeho srdce se neobměkčuje, začal sám sebe litovat a chystal se odejít, říká si: „Nyní

poznávám, svatá Panno, že se nade mnou nesmílujеш; není pro mne místa ve společnosti Kristových chudášů." Jeho srdce bylo opravdu trápeno touhou po onom řádě, v němž se skládá slib dobrovolné chudoby, poněvadž mu kdysi Pán ukázal, jak bezpečné bude chudému postavit se před obličej věčného Soudce.

46. O jeho vidění a jaký je jeho výklad

Když měl kdysi vidění, zdálo se mu, že stánu před soudnou stolicí Boží a spatřil tam nesmírně mnoho souzených a těch, kteří s Kristem soudili. Sám byl mezi těmi, co měli býti souzeni; když se domníval, že při soudu vyvázne jakožto nevinný, ježto si nebyl vědom žádného zlého skutku, vztáhl k němu ruku jeden z těch, kteří byli na straně soudcově a oslovil jej: „Ty tam, řekni, cos kdy opustil pro Pána?" Takováto přísná otázka ho poděsila, protože neměl, co odpovědět.

Zatím vidění zmizelo. Poučen tímto napomenutím, zatoužil po dokonalé evangelické chudobě; překážela mu jen jeho liknavá vůle, aby svou touhu uvedl ve skutek.

A jak vypravují, když již byl na odchodu z chrámu, sám sebe obžalovával a byl zarmoucen, proměnil mu zcela jeho srdce Ten, jenž se zalíbením shlíží na pokorné. Hned se mu z očí vyronily slzy, v duši se mu uvolnilo, takže se zcela rozplýval před Pánem, a pro velký vnitřní zápal, zcela změkla ona tvrdost, takže sladké jho Kristovo, které se mu zdálo

před kratičkou chvilkou velmi těžké, jako vosk změklo a vůbec se stalo lehké a příjemné. V onom zápalu žáru tedy vstal, rychle spěchal k mistru Reginaldovi a slíbil mu, že vstoupí do řádu. Potom přišel ke mně. Když jsem se ho tázal, odkud přichází, pozoroval jsem na jeho andělské tváři stopy po slzách. On odpověděl: „Učinil jsem Pánu slib a vyplním jej.”

Odložili jsme však vstup do řádu až do postu. Zatím jsme získali ještě jednoho našeho druhu, pozdějšího bratra Lva, jenž se stal po bratru Jindřichovi převorem.

47. O vstupu bratra Jordána, Jindřicha a Lva do řádu

Když tedy přišel den, kdy se věřícím dává popelec, aby si připomenuli, že „prach jsou a v prach se obrátí”, i my jsme se společně rozhodli dáti se na cestu pokání, vyplniti totiž Pánu daný slib. Ostatní z našich spolubydlících druhů dosud o tom nevěděli. Proto když bratr Jindřich odcházel z domu, jeden druh se ho tázal: „Kam jdete, pane Jindřichu?” On odpověděl: „Jdu do Bethanie.” On tehdy sice neporozuměl, co tím chtěl říci, pochopil to však, až mu vyložili, co se vlastně stalo. Neboť ono slovo „Bethanie” znamená¹⁾ „Dům poslušnosti”; znamenalo tedy jeho vstup do řádu.

Šli jsme tedy všichni tři do kláštera sv. Jakuba a přišli jsme právě, když už bratři zpívali:

¹⁾ V hebrejštině.

„Oblecme se v člověka nového!“ Přišli jsme mezi ně sice neočekávaně, ne však nevhodně. Hned jsme svlékli starého člověka a oblékli tam nového, aby bylo skutkem dovršeno, co oni pěli.¹⁾

48. Život br. Jindřicha. Jakou dostal od Boha milost

Tomuto br. Jindřichovi udělil Pán velkou a podivuhodnou milost, když kázal pařížskému kněžstvu. Jeho živá a působivá slova velmi silně pronikala srdce posluchačů.

Neviděla nikdy před tím Paříž, pokud si mohu vzpomenout, že by byl kdy býval vzbudil pozornost celého kněžstva tak mladý a všeobecně oblíbený kazatel.

A do této nádoby vyvolení snesl Bůh mnoho znamenitých milostí. Byl totiž pohotový k poslušnosti, utvrzený v trpělivosti, byl laskavý a mírný, příjemně veselý a šířil kolem sebe laskavost. Byl umírněný v řeči, měl výmluvný jazyk, bystré nadání, byl stepilé postavy a působné tváře; měl ušlechtilou povahu, byl zručný v psaní, odborník ve slohu. Jeho hlas zněl andělskou hudbou. Nikdy jsi ho neviděl smutného, nikdy vzrušeného. Vždy byl shovívavý, vždycky veselý. Spravedlnost jej osvobodila od tvrdé přísnosti a zcela si jej získalo milosrdenství. Tak velkou vlídností si snadno získával srdce všech. Choval se ke všem tak družně, že když jsi s ním jen maličko pobyl, samo-

¹⁾ Stalo se to 12. února 1220.

volně sis ho nade všechny lidi zamiloval. A nutně byl ode všech milován ten, jež Bůh zahrnul milostí. A ačkoliv tak nade všechny ve všem vynikal, jak jsme to o něm právě vypočítali, že se zdál míti v neobvyklé hojnosti každou milost, přece však se proto nevynášel; naučil se totiž od Krista býti tichý a pokorný srdcem.

49. Zjevení, které se událo po vstupu br. Jindřicha do řádu

Po vstupu br. Jindřicha do řádu, onen svatý muž, který jej byl vychoval, a jiní dva muži při téměř kostele, zbožní a dobří to lidé – všichni tři jej velkou láskou milovali – byli velmi pobouřeni,¹⁾ ježto dosud neznali a neslyšeli o novém řádě, a pokládali mladíka tak nadějného za ztraceného. Málem by se už tedy byli usnesli, aby několik nebo jeden z nich šel do Paříže, aby ho odvrátil a zadržel od tohoto nerozumného kroku, za jaký jej sami považovali.

Tehdy jeden z nich pravil: „Nejednejme tak unáhleně, nýbrž prodleme tuto noc společně na modlitbě, prosíce, aby nám Pán laskavě vyjevil, líbí-li se mu tato věc.“ –

Nastala noc. Když dleli na modlitbách, uslyšel jeden z nich s nebe znějící hlas: „Řízením Božím se to stalo, a nebude již možno to změnit.“ Tímto Božím zjevením byli tedy zcela ujistěni a již se proto nermoutili, ale napsali mu do Paříže, s důvěrou jej vybízeli k vytr-

¹⁾ Zprávou o jeho vstupu do řádu.

valosti a líčili mu, jakým způsobem se událo ono zjevení.

Četl jsem ten dopis. Byl plný lásky, líbeznosti a sladkosti.

50. Br. Jindřich je poslán do Kolína (Köln)

Br. Jindřich byl poslán za převora do Kolína.¹⁾ Kolik to tučných snopů – duší tam stálým kázáním získal pro Krista, ať už to byly panny, vdovy, či praví kajícíci! Jak horlivě rozněcoval v srdcích mnoha lidí oheň, jež přišel Pán hodit na zemi,²⁾ a roznícený dále udržoval! Tak dosud volá celý Kolín.

Měl ve zvyku často připomínati lidem, že jméno Ježíš si zasluhuje co největší úcty a klanění.³⁾ A já pravím, že kdykoliv i dnes tak uctivě bude proneseno buď v kostele nebo při kázání toto svaté jméno, které jest nade všechno jméno,⁴⁾ že se ihned v mnohých srdcích alespoň trochu probudí zbožná úcta.

51. Smrt br. Jindřicha

Když šťastně dokončil běh tohoto života, v přítomnosti modlících se bratří svatě zesnul v Pánu. Avšak dříve než odešla jeho duše,

¹⁾ Kolín nad Rýnem (Köln am Rhein).

²⁾ Lukáš 12, 49.

³⁾ Činil tak proti tehdejšímu zlovyku častého klení a zlořečení.

⁴⁾ Filipským 2, 9.

když mu bylo udělováno poslední pomazání, sám se živým hlasem modlil litanie a modlitby za umírající, jako by byl jedním z bratrů. Po skončení všech modliteb zbožně napomínal bratry, takže se dali do usedavého pláče. – Kdo však vypoví, jaký byl pláč při jeho smrti, jak štkaly a naříkaly vdovy a panny, a co se bolestně navzdychali jeho spolubratři a přátelé?

Na mnoho věcí se sice o něm pamatují, abych se však o něm snad příliš mnoho nerozpisoval, postačí připomenout jeden příběh z těch mnoha, které jsem se po jeho smrti dozvěděl z pravdivých výpovědí a od svatých a věrohodných osob.

52. Co zjevil jednomu řeholníkovi

V městě Kolíně žila jakási ctihodná paní, která milovala bratra Jindřicha, když ještě žil, obzvláštní láskou. Jednou ho prosila, aby jí slíbil, že se jí po smrti zjeví, jestli ovšem on zemře první. On slíbil, že splní žadatelčiny prosby, bude-li se to ovšem líbit Bohu. Když tedy zemřel, očekávala jej a velmi horoucně jej chtěla spatřit, jak to byl slíbil. Tehdy též bývala nepříjemně trápena jakýmsi hrozným pokušením, takže byla ďáblem velmi znepokojována a pokoušena proti víře, zda totiž duše zemřelých po tomto životě jsou zničeny, či žijí dále. Ale ač jej sebe déle čekala a toužila jej spatřiti, nezjevilo se nic. A tak pokušení stále více mohutnělo. Ona si v srdci říkala: „Kdyby na tom bylo něco pravdy, co se nám

o budoucím životě vykládá, už by mě o tom musil ujistit ten, kterého s takovou láskou ctím.”

Když se tak trápila, byla sklíčena a srdce jí zesmutnělo, tu, hle, kterémusi řeholnímu bratroví se zjevil br. Jindřich a pravil mu: „Jdi k oné paní a zavolej ji jejím vlastním jménem.” Onen bratr to jméno totiž neznal, neboť je měla už od dětských let z jakéhosi zbožného důvodu změněné, a pak ji už vůbec nenazývali křestním jmenem. Onen bratr se to tehdy dověděl po prvé, když mu to bratr Jindřich vysvětlil a vyložil. Řekl mu: „Jdi k ní, a když ji za mne pozdravíš, řekni jí: To a ono sis navykla konat. Už tak nedělej, nýbrž konej to tak a tak.” – Ony skutky byly tak tajné, že mimo něj o nich nevěděl žádný člověk. – Když k němu takto mluvil, upozoroval onen dobrý muž na jeho prsou velmi jasnou a trpytící se perlu a před jeho tváří jakousi zeď, do níž byly vsázeny drahé kameny; často na ni upíral zrak a uvažoval. Bratr se ho otázal: „Co má, můj pane, znamenati tato tak zářící perla na vaší hrudi a co ta převzácná zeď?” On mu odpověděl: „Tato perla znamená čistotu srdce, již jsem si uchovával za života, a když na ni patřím, jsem naplňován velkým štěstím. Rovněž tato zeď jest ona část domu Božího, kterou jsem za živa vystavěl kázáním a zpovídáním.” – Mezitím přišla též nebeská Královna, Matka milosrdenství, Panna Maria, a když se blížila, řekl bratr Jindřich onomu bratroví: „To jest má Paní, Matka Spasitelova, která si mě vyvolila za svého sluhu. Považ,

jaké máme útočiště, je-li ona s námi!" Když to pověděl, ihned se k ní přidružil a odešel s ní.

Onen dobrý muž tedy šel a oznámil oné paní všechno po pořádku. Prozradil jí, že kromě jiných znamení, jejichž zjevením se měla dokázati pravda, zná některé její nejtajnější skutky. Dostalo se jí tím velké útěchy a byla osvobozena od prudkého pokušení.

Ale mnohem větší radost měla z toho, co si později sama zasloužila zakusiti. Když kdysi byla doma ve světnici skloněna nad jakousi skřínkou a se zbožnou láskou si opět četla dopis, který jí kdysi poslal bratr Jindřich, zastavila se v onom dopise nad jednou větou, která má v češtině tento smysl: „Spočiňte na sladké Ježíšově hrudi a utište žízeň své duše." Opětným čtením této věty se její mysl roznítila, jako by ji byla vyřkla jeho ústa, dokud byl ještě naživu a přítomen; byla uchválena duchem a spatřila se, jako by sama stála po jedné straně u Ježíšovy hrudi a bratr Jindřich s druhé strany. V tomto vytržení zakusila a vychutnala tak bezednou a tak podivuhodnou Boží útěchu, že přímo opita působením tak nesmírně léčivé vláhy, vůbec nevnímala přítomnost služky a vůbec neslyšela, aby již rychle šla, že manžel čeká na oběd. Vzpamatovala se, až když její duch ustal takto sladce uvažovat.

Po tomto vypravování o bratru Jindřichovi, pokračujeme již o zbývajících událostech.

53. První kapitula,¹⁾ slavená v Bologni

První generální kapitula tohoto řádu byla slavena r. 1220 v Bologni.²⁾ Sám jsem na ní byl, byv tam poslán s třemi bratry z Paříže, ježto mistr Dominik ve svém dopise nařídil, že mu mají být z pařížského kláštera posláni na kapitolu do Bologně čtyři bratři. Když jsem však byl poslán, nebyl jsem v řadě ještě ani dva měsíce.³⁾

Na této kapitule bylo za společného souhlasu bratří ustanoveno, aby se jeden rok generální kapitula slavila v Bologni, druhý rok v Paříži, ale tak, že nejbližší rok se měla konati v Bologni. Bylo též na ní nařízeno, aby naši bratři neměli napříště majetek a důchody, ale aby se zřekli i těch, které již měli v kraji toulouském. Rovněž tam bylo ustanoveno mnoho jiných věcí, které se až dosud zachovávají.

54. Druhá kapitula, slavená rovněž v Bologni

Léta Páně 1221 byl jsem na generální kapitule v Bologni⁴⁾ ustanoven prvním⁵⁾ provinciálem lombardské provincie, ač jsem byl te-

¹⁾ Všeobecný řádový sněm.

²⁾ O Svatodušních svátcích, 17. května 1220.

³⁾ Do řádu vstoupil 12. února 1220.

⁴⁾ 30. a 31. května 1221.

⁵⁾ Na této kapitule byl řád rozdělen na provincie (kraje); tehdy jich bylo osm.

prve rok v řádě a nezapustil v něm ani dosud jak se patří kořeny. Ustanovili mě, abych řídil druhé, ačkoliv jsem se měl spíše učit ovládati své nedostatky.

Tato kapitula též poslala do Anglie hlouček bratrů s bratrem Gilbertem.¹⁾

Samozřejmě, že jsem byl i na této kapitule.

55. O bratru Everardovi, dřívějším arcijáhnou v Langres²⁾

V této době vstoupil v Paříži do řádu bratr Everard, arcijáhen z Langres. Byl to muž velmi ctnostný, v díle vytrvalý, horlivý v práci a prozíravý v radě. Ačkoliv byl neobyčejně vážený, přece čím více se stával u lidí proslulejší, tím více mnohé vzdělával příkladem dobrovolné chudoby.

Myslím, že mě miloval něžnou láskou. Když jsem se měl odebrat do Lombardie, vydal se se mnou na cestu, poněvadž toužil spatřiti mistra Dominika. A ve všech krajích Gallie a Burgundska, jimiž jsme spolu procházeli a v nichž on byl kdysi znám, hlásal nuzného a chudého Krista, kterého nosil v srdci. Konečně onemocněl a v Lausanne,³⁾ kde byl kdysi zvolen biskupem, ale odmítl přijmouti hodnost, ukon-

¹⁾ Gilbert Frassiniet byl ustanoven provinciálem Anglické provincie.

²⁾ Langres, město v západní Francii (v départementsu Haute-Marne).

³⁾ Ve Švýcarsku.

čil tento trudný a žalostný život; náhle sice, ale šťastně.

Když se krátce před tím, než zemřel, lékaři vyslovili, že jistě zemře, ale před ním to tajili, řekl mi: „Jestliže podle úsudku lékařů mám zemřít, proč se mi to neřekne? Těm ať se zamlčuje smrt, kterým je myšlenka na ni hořká. Já se smrti nebojím. Nemá se co báti ten, kdo po zničení tohoto bídneho pozemského tělesného příbytku, potěšen šťastnou proměnou, očekává příbytek nikoliv rukama vystavěný, ale věčný, v nebesích.“¹⁾ Zemřel tedy v Lausanne,²⁾ odporoučeje tělo zemi a duši Stvořiteli. Radostným znamením jeho šťastné smrti bylo pro mne to, že při umírání jsem měl zato, že budu v srdci trápen hořem a mysl že bude rozbouřena. Byl jsem právě naopak zaplaven zbožnou úctou a lahodnou radostí. Rozum mi připomínal, že nemám nad ním ani trochu plakat, poněvadž dosáhl věčné radosti.

56. Smrt svatého Dominika

Když se sv. Dominik meztím blížil k cíli své cesty, k Bologni, těžce onemocněl.³⁾ Leže nemocen na lůžku dal si zavolati dvanáct nejvážnějších bratrů a vybízel je k horoucí lásce k řádu, k jeho rozšíření a k vytrvalosti ve snaze

¹⁾ Srovnej II. Kor. 5, 1.

²⁾ 1221.

³⁾ Zdá se, že trpěl chronickým zánětem střev. Do Bologně přišel asi v polovici července 1221.

po svatosti. Napomínal je, aby se vystříhali podezřelých styků s ženami, zvláště s mladými, neboť takové jednání příliš láká a působí, že se duše dosud ohněm neočištěné¹⁾ dávají chytiti do osidel. Privil jim:²⁾ „Hleďte, až do této hodiny mě Boží milosrdenství uchovalo v tělesné neporušenosti. Přiznávám však, že jsem se neuchránil té nedokonalosti, že jsem raději mluvil s mladými dívkami než se starými ženami.”

Před svou smrtí bratřím též s důvěrou řekl, že jim bude po smrti užitečnější než býval za živa.³⁾ Věděl zajisté, komu svěril dědictví svých prací a života. Byl si zcela jist tím, že je mu pro budoucnost přichystána koruna spravedlnosti; až ji obdrží, že tím bude jeho přimluva mocnější, ač již bude bezpečněji účasten velkých skutků Páně.

Když se jeho nemoc zhoršovala, zachvátila jej horečka. Zároveň též trpěl úplavicí. Konečně se jeho svatá duše odloučila od těla a spěchala k Pánu, odkud byla vyšla, a zaměnila nešťastný příbytek za věčně útěšný pobyt v nebesích.⁴⁾

57. O zjevení, v němž se v hodině smrti ukázal bratru Gualovi

Téhož dne a tutéž hodinu, kdy světec zemřel, překvapil bratra Gualu, převora z Briccie

¹⁾ Viz Isaiáš 1, 25. – ²⁾ Když převorovi Kenturovi vykonal veřejně před bratry generální svatou zpověď.

³⁾ V tomto slibu má základ modlitba „O spem miram”.

⁴⁾ Sv. Dominik zemřel v pátek kolem poledne, 6. srpna 1221, v 51 letech.

a pozdějšího biskupa téhož města, když byl opřen v Briccii o zeď klášterní zvonice, lehký spánek. Ve spánku spatřil, jako by se nebe otevřelo a spustily se z něho dva běloskvoucí žebříky. Konec jednoho držel nahoře Kristus, druhý žebřík držela jeho matka. Po obou žebřících sestupovali a vystupovali andělé. Dole uprostřed žebříků stálo sedadlo a na něm seděl kdosi, podobný bratru Kazateli. Tvář měl přikrytou kapucí, jak je u nás zvykem, když pochováváme své zemřelé bratry. Kristus Pán a jeho Matka vytahovali pak pozvolna žebříky, až byl úplně nahoru vytažen ten, který byl na nich dole umístěn. A když pak byl za andělského zpěvu přijat s velkou nádherou do nebe, zavřel se onen přeskvostný otvor do nebe a už se nic neukázalo. – Bratr Guala, který to viděl, ač byl ještě dosti nemocný a velmi slabý, nabyl brzy opět sil a ihned se vydal na cestu do Bologne. V Bologni se dověděl, že sluha Kristův zemřel téhož dne a v tutéž hodinu, jak jsme se to dozvěděli, když nám o tom vypravoval.

58. O pohřbení sv. Dominika. Zázraky po jeho smrti

Vraťme se však ještě na chvílku k posvátným pohřebním obřadům blaženého muže. Řízením Božím se stalo, že po jeho smrti přišel do Bologne¹⁾ ctihodný muž, ostijský biskup

¹⁾ Asi hned 7. srpna.

a tehdy legát svaté Stolice v Lombardsku, jenž se později stal nejvyšším biskupem na římském Stolicu jakožto papež Řehoř.¹⁾ Z toho důvodu tam bylo tehdy přítomno mnoho vznešených mužů a církevních hodnostářů. Legát se se světce velmi důvěrně znal a velmi jej miloval, protože věděl, že je to spravedlivý a svatý muž. Když se dověděl o odchodu mistra Dominika z tohoto života, osobně se dostavil a sám vykonal pohřební obřady. Účastnilo se jich mnoho lidí. Všichni uvažovali v srdci o šťastné smrti blaženého muže. Každý znal jeho svatost, kterou za života vynikal. Všichni měli za to, že již obdržel roucho nepomíjející nesmrtnosti. O jeho pohrdnutí světem se mluvilo, když se při obřadech přišlo k místu, kde se připomíná, jak je bezpečné zasloužit si pohrdnutím tohoto světa místo onoho nebeského příbytku a věčného pokoje a nevážením si tohoto života připravit si takovou převzácnou smrt.

Tak tedy se vzbudila zbožnost lidu a úcta národů. Spěchalo tam mnoho nemocných, soužených rozličnými bolestmi, dleli u světceva hrobu dnem i nocí a říkali, že dostali léky na uzdravení. Podávali důkazy o svém uzdravení a zavěšovali u hrobu blaženého muže voskové oči, ruce, nohy a napodobeniny ostatních údů,

¹⁾ Kardinál Hugolin Conti, patriarcha aquilejský, důvěrný přítel sv. Dominika, byl r. 1227 zvolen za papeže a přijal jméno Řehoř IX. Vládl až do r. 1241. Nařídil kanonizační proces a prohlásil svého přítele roku 1234 za svatého.

podle toho, z jakých nemocí byli uzdraveni, ať šlo o tělesné nemoci nebo něco jiného.

Z bratří se však nikdo nenašel, aby důstojně poděkoval Bohu za takovou milost. Většina bratří měla totiž za to, že se nemá veřejně o zázracích mluvit, aby nepadli do podezření, že z nich chtějí ze zdánlivé zbožnosti těžit. Takto sice zastírali své nerozvážné, ač zdánlivě zbožné počínání a svou vlastní umíněnost, avšak zanedbali tím obecný užitek pro Církev a pohřbili tak slávu Boží.

59. Světec vrací v Římě život jednomu mladíkovi

Přece však je známo, že se ještě za svého života skvěl zřejmými ctnostmi a proslavil se zázraky. Mnoho jsme o tom slyšeli. Poněvadž se však vypravování od sebe různila, písemně jsem je nezaznamenal, aby snad nemátla mysl čtenářů, když by události byly popisovány v nejistém pořadí. Rád bych však aspoň něco z toho zaznamenal, o čem mám přesnější zprávu.

V Římě dlel kdysi jakýsi mladík,¹⁾ příbuzný kardinála Štěpána z Fossanuovy. Jednou seděl na koni a neopatrně se rozdováděl, že v šíleném trysku spadl s koně. Velmi prudce upadl, takže jej s nárkem odnášeli. Domnívali se, že už není ani polomrtvý, spíš že je už úplně bez ducha, mrtvý. A když se kolem mrtvého vzmá-

¹⁾ Jménem Napoleon Orsini, přihodilo se to 28. února r. 1228.

hal nárek, přišel tam mistr Dominik a s ním br. Tankred, dobrý to a ohnivý muž, pozdější římský převor, z jehož vypravování jsem se to dozvěděl. Br. Tankred pravil světcí: „Co váháš? Proč neprosíš Boha? Kde je nyní tvůj soucit s bližním? Kde je důvěra tvého srdce v Boha?“ Pohnut tedy bratrovým vybízením a přemožen upřímnou soustrastí, dal mladíka tajně odnésti do světnice a mocí svých modliteb jej opět přivedl k životu a vyvedl jej úplně zdravého přede všemi ven.

Bratr Bertrand, o jehož posláni do Paříže jsme se dříve zmínili, mi též sdělil, že když s ním kdysi spolu cestoval,¹⁾ zdvíhala se nad nimi velká bouře. Když už lilo na zemi jako z konve, učinil mistr Dominik znamení kříže a zahnal tak před sebou všechnu tu vodní zátopu, takže jdouce viděli před sebou na vzdálenost tří loktů hustý déšť pršící na zemi, avšak ani jedna kapka se nedotkla ani nitky jejich šatu.

60. Povaha blaženého Dominika

Je nám též mnoho známo o vyléčení z nemocí. To však dosud nebylo napsáno. To jsou také skutečné důkazy o jeho svatosti.

Nade všechny zázraky největší a nejvznešenější je ten, že vynikal takovou čistotou mravů a že byl tak unášen Božským duchem, že byl

¹⁾ Stalo se to nedaleko Prouille.

vpravdě nádobou počestnosti a milosti, nádobou ozdobenou nejvzácnějšími drahými kameny. Byl vždy pevné a velmi vyrovnané mysli, s výjimkou chvil, kdy byl jat soustrastí nebo milosrdenstvím. A poněvadž veselá mysl rozradostňuje tvář, jeho lahodný vnitřní mír se navenek projevoval laskavostí a veselým výrazem ve tváři. Vůbec nikdy se nedal strhnouti hněvem.

Tak pevně stál vždy na tom, co před Bohem uvážil a co si rozumně předsevzal, že ani jednou neustoupil od toho, co zrale uvážil a řekl. A protože, jak jsme už připomenuli, z jeho tváře vyzařovala velká dobromyslnost, svědčilo to o jeho čistém svědomí. Světlo v jeho tváři bylo však nadpřirozeného původu a snadno si zjednávalo lásku všech, ihned vábíc každého, kdo naň pohleděl. Kdekoliv byl, ať na cestě se svými druhy, nebo v domě hostitelově s jeho ostatní rodinou, nebo mezi velmoži, knížaty a hodnostáři, vždy z jeho úst plynula řeč, která vzdělávala. Vypravoval mnoho poučných příkladů, jimiž pobádal mysli posluchačů k lásce ke Kristu a k pohrdání tímto světem. Všude se osvědčoval mužem svatého Evangelia, slovem i činem.

Nikdo nebyl za dne k bratřím a druhům tak úslužný a laskavý jako on. A v nočních hodinách nikdo se tak úplně a vytrvale neoddával bdění a modlitbám. K večeru k němu na návštěvu zavítal pláč, ale ráno již mu nastávala radost.¹⁾

¹⁾ Srovnej Žalm 29, 6.

Den věnoval bližnímu, noc Bohu, neboť věděl, že „ve dne rozdává Bůh svou milost a v noci mu píseň pějí”.¹⁾

Plakával velmi často a velmi mnoho. Slzy mu byly chlebem ve dne v noci. Ve dne proléval slzy zvláště při každodenním slavení oběti mše svaté; v noci pak, když neúnavně nade všemi bděl.

Noc obyčejně probděl v kostelích, takže se zdálo, jako by vůbec neměl nebo jen zřídka měl jisté místo k odpočinku. Noci tedy trávil na modlitbách a v neustálém bdění, pokud mu to dovolovalo ztýrané tělo. A když jej již zmáhala ochablost a i duch byl unaven, že si musil zdřímnout, opíral hlavu buď o oltář nebo o jiný předmět, nebo dokonce po příkladu patriarchy Jakuba o kámen, a když si maličko odpočinul, znovu trval v žáru ducha a modlitby na bdění.

Všem lidem projevoval velkou něžnost, lásku, a poněvadž všechny miloval, ode všech byl milován. Naučil se radovati se s radujícími a plakati s plačícími. Protože překypoval něžnou láskou, úplně se dával bližním a měl soucit s ubohými.

Každý ho nejvíce miloval proto, že měl upřímné srdce a že nikdy ani slovem ani skutkem neodbočil na cestu dvojakosti nebo přetvářky.

Byl pravým milovníkem chudoby. Nosil vždy prostý oděv. V jídle i pití byl velmi střídmý. Vyhýbal se vybraným pokrmům a nejra-

¹⁾ Žalm 41, 9.

ději měl prosté jídlo. Své tělo zcela ovládal a když někdy z tělesné potřeby požil víno, náležitě si je vodou rozředil, takže nikdy neoslabilo jeho bystrého ducha.

Kdo z lidí by byl s to takto vždy napodobiti jeho ctnostný život? Můžeme se mu jenom obdivovati a poznati z jeho příkladu nedbalost lidí naší doby. Vykonati však, co on vykonal, to člověk svou silou nedokáže, je to přece zvláštní dílo Boží milosti. Snad jenom tehdy by jej mohl někdo následovati, kdyby milosrdná Boží dobrota ráčila někomu popřáti zvláštní milost, aby mohl následovati podobnou svatost. Ale kdo je k tomu způsobilý? Bratři, následujme však, jak můžeme, otcových šlépějí! Ale vzdávejme i díky Vykupiteli, že nám svým služebníkům, dal na cestu, kterou jdeme, Světce, který nás znovu zrodil k tak skvělému společenství, a prosme milosrdného Otce, aby nás vedl Duchem, jímž jsou hýbáni synové Boží, v mezích určených našimi otci, k témuž cíli věčného štěstí a trvalé blaženosti, a abychom si i my zasloužili rovnou cestou do ní vejít, jak jí navždy šťasten došel on sám.

61. O bratru Bernardovi, posedlém zlým duchem

Po ukončení vypravování o pamětihodnějších událostech ze života mistra Dominika, zbývá nám ještě vhodně se zmíniti o věcech, které se udály později.

Po smrti bratra Everarda v Lausanne, o čemž jsme se již zmínili,¹⁾ odebral jsem se do Lombardie, abych se ujal svěřené mi správy té provincie. Byl tam jakýsi bratr Bernard,²⁾ posedlý zlým duchem, který jej velmi zle trápil, takže ve dne v noci jím byl příšerně týrán. Všichni bratři tím byli neobyčejně pobouřeni. Toto soužení bezpochyby dopustilo na své služebníky Boží milosrdenství, aby je naučilo trpělivosti.

Řeknu vám však, jak se to stalo, že dopadl na tohoto bratra takový bič. Když k nám vstoupil do řádu, žádal často Pána z lítosti, která mu působila bolest nad jeho hříchy, aby mu seslal nějakou očistu. Napadalo mu v myšlenkách, zda by snad nechtěl býti trápen posedlostí zlým duchem. Děsil se toho a neměl síly, aby s tím souhlasil. Mnoho o tom přemýšlel. Když byl jednou velmi rozhořčen nad pohoršeními, která byl kdysi způsobil, v duchu souhlasil, aby bylo jeho tělo posednuto zlým duchem, aby se mohl takto očistit. Tak mi to sám oznámil. Ihned se uskutečnilo, s čím v mysli souhlasil.

Mnoho toho ďábel jeho ústy vysopil. Ačkoliv posedlý bratr nebyl vzdělán v bohovědě a téměř neznal svatá Písma, přece někdy ďábel pronášel jeho ústy tak hluboké myšlenky z Písma svatého, že mohly býti právem pokládány za slavné výroky Augustinovy. Pýcha ho hnala k tomu, že se převelice chvástával, projevil-li někdo ochotu poslouchati jeho řeči.

¹⁾ V kap. 55. – ²⁾ Bernard z Bologne.

Jak si vzpomínám, nabídl mi kdysi ďábel bratrovým prostřednictvím tu podmínku, že přestanu-li kázat, přestane pokoušet všechny bratry. Odpověděl jsem mu: „Chraň Bůh, abych uzavíral smlouvu se smrtí, nebo abych se umlouval s peklem! Že proti své vůli bratry pokoušíš, bude jim ku prospěchu a k posílení v životě v milosti. Neboť bojování s pokušením je život člověka zde na zemi!“¹⁾

Často se však ďábel snažil jakýmsi úskočným zabalováním slov vtisknouti do našich srdcí nějakou stopu po své zlobě. Když jsem si toho všiml, řekl jsem mu: „Proč nám tak často zdvojnásobuješ své úskoky? Velmi dobře známe tvé myšlenky.“ On nato: „I já jsem poznal tvé smýšlení. Odmítáš a pohrdáš tím, co ti bylo jednou nabízeno, konečně však přece ochotně a s radostí to přijmeš, až ti moje nešlechtnost podrazí nohy.“

Slyšte to, bojovníci Kristovi, neboť bojování naše není proti tělu a krvi, nýbrž proti knížectvu a mocnostem těchto temností, proti zlým duchům v povětří,²⁾ abyste se vy z ustavičného úsilí samých nepřátel stali horliví a naučili se varovati se lenivosti svého zmalátnělého ducha!

Jest ještě pozoruhodnější, že někdy tak působivě mluvíval, jako by kázal, takže již samým způsobem přednesu a zároveň též zbožností a hloubkou svých slov pohnul srdce posluchačů k hojným slzám.

¹⁾ Srovnej Job 7, 1.

²⁾ Srovnej Efeským 6, 12.

Někdy podivuhodným způsobem naplnil též tělo posedlého bratra přelíbeznými vůněmi, jakých nedovede vůbec lidské umění připravit. Rovněž mně samému hanebně způsobil takovéto pokušení, tváře se, že je strašně trápen těmito libými vůněmi, jako by je byl anděl způsobil, ačkoliv to byl zcela on sám, který tak nastrojil ty úklady, aby mě přivedl k opovážlivé domněnce, že jsem svatý.

62. Jak ho chtěl onen ďábel oklamat vůní

Když byl kdysi onen bratr v mé přítomnosti těžce trápen od ďábla, začal bolestným hlasem předstírat zmatek a volal: „Jaká vůně, jaká vůně, jaká vůně!“ A za kratičkou chvíli, když se od něho začala líbezná vůně šířit, naznačoval výrazem tváře a zároveň voláním, že mu to působí hrůzu a že je tím ponížen. Řekl mi: „Víš-li, čeho se právě teď hrozím? Hle, přichází anděl tohoto bratra, aby ho touto vůní potěšil. A právě tato útěcha mně způsobila muka; ale hleď, přináším ti z mých pokladů jiná vonidla, kterými já navštěvuji druhé.“ A hned, jak to řekl, naplnil ovzduší sírovým zápachem, hledě jimi zastříti šalbu dřívější líbezné vůně.

Když i mně připravil podobné pokušení, byl jsem velmi zmaten jeho dvojsmyslností, ježto jsem nedůvěřoval svým zásluhám, ale také jsem byl v nejistotě a na rozpacích, jak bych si měl počínati, když jsem byl zalit tak podivuhodnou vůní. Stěží jsem se odvážil uká-

zati ruce, ze strachu, abych neprozradil líbez-
nou vůni, které jsem si dosud nebyl vědom.
Jestliže jsem nesl kalich, jak se to vždy dělá,
když se přistupuje k oběti těla Páně, zdálo se
mi, že od samého kalichu vychází tak podi-
vuhodná líbezňá vůně, že jsem téměř upadal
do vytržení tak nesmírné líbeznosti.

Duch pravdy však nedovolil, aby šalby zlého
ducha trvaly dlouho. Když jsem totiž jednoho
dne na jednom místě přede mší svatou pozorně
končil modlitbu onoho žalmu: „Odpírej Hos-
podine, mým odpůrcům”,¹⁾ který účinně za-
puzuje pokušení, a když jsem již říkal verš:
„Všecky moje kosti praví: Hospodine, kdo je
podoběn tobě?”, zalila mne náhle tak nesmírná
sladkost, šířící vůni, že se mi zdálo, jako by
mne zcela pronikla až do morku kostí. Užasl
jsem nad tím a z pohnutí nad tak nezvyklou
událostí jsem prosil Pána, aby mně milostivě
zjevil, zda se to děje ďábelskými úklady, a aby
již nedovolil siláku klamati chudáka, který nemá
v nikom jiném jistého pomocníka. Hned jsem
přednesl Pánu svou prosbu – k jeho chvále to
pravím – naplnilo uvnitř mou duši velké světlo.
Ježto mi Bůh vlil pravé poznání té věci, měl
jsem nepochybný důkaz a naprostou jistotu,
že jsem již vůbec nepochyboval, že to vše bylo
jen mámení lstivého nepřítele.

Od té doby, co mi bylo zjeveno tajemství
ďáblovy zloby a když jsem byl bratra Ber-
narda ujistil, že ono pokušení pochází od ďábla,
přestala z nás obou již vycházeti ona vůně.

¹⁾ Žalm 34, 1.

Od toho času počal ďábel ošklivě a neslušně mluvit, ačkoliv dříve nám mluvíval řeči plné zbožnosti. Když jsem se ho tázal: „Proč nám teď již nevyprávíš tak krásné věci?“, odpověděl mi: „Teď je můj lstivý úmysl již znám. Chci již zřejmě konati dílo své zloby.“

63. Ustanovení antifony „Zdrávas, Královno“ po Doplnku¹⁾

Tak velmi kruté trápení bratra Bernarda ďáblem, jak jsme o tom vyprávěli, bylo první příčinou, která mě pohnula k tomu, že jsem v Bologni ustanovil zpívat po Doplnku antifonu „Zdrávas, Královno“. Tento zvyk se potom z tohoto kláštera začal šířit po celé Lombardské provincii a nakonec zavládl tento zbožný a spasitelný zvyk v celém řádě.²⁾

Jak mnoha lidem vynutilo slzy to svaté vzdávání chvály ctihodné Matce Kristově! Kolik lidí obcujících této pobožnosti a spolu též těch, kteří zpívali onu antifonu, bylo uvnitř duše pohnuto a obměkčeno ze své tvrdosti a kolika z nich zapálila v srdcích čistý plamen vroucí lásky! Či myslíme, že Spasitelovu Matku netěší takové vzdávání chvály, že jí nelahodí takové velebení?! Jeden zbožný a důvěryhodný muž mi vypravoval, že často vídával v du-

¹⁾ Doplněk (kompletář) je večerní kněžská modlitba, poslední hodinka denní části breviáře.

²⁾ Pro celý řád bylo zpívání oné antifony prý nařízeno na řádové kapitule 7. června 1226.

chu samu Matku Páně padati před svým Synem na kolena, ona jej vroucně prosila za zachování celého řádu, zatím co bratři zpívali „I protož, orodovnice naše.“ – Budiž to proto připomenuto, aby se ještě více rozohnila v budoucnu zbožnost bratří k uctívání svaté Panny.

64. Přenesení těla svatého Dominika

Když mělo býti vyzvednuto tělo blaženého Dominika,¹⁾ bylo jen stěží železnými tyčemi proraženo tvrdé náhrobkové zdivo a velmi namáhavě byl odvalen kámen přiklopený na hrobku. Tu vyšla z hrobu tak příjemná vůně, že se zdála převyšovat vůně všech jiných vonidel. Myslím, že žádná stvořená věc nemůže vydávati takovou vůni. A vůně nevycházela jenom z kostí, nýbrž i z rakve a prachu. Zůstala dokonce též více dní na rukou těm, kteří se těch věcí nebo jen některé z nich dotkli.

¹⁾ Přenesení světcova těla, jež bylo nalezeno neporušené, se stalo 24. května 1233 z původního hrobu sv. Mikuláše v Bologni do chrámové kaple; stalo se tak pro rozšiřování kostela. Tělo vyzvedl sám bl. Jordán. Nad hrobem byl postaven mramorový pomník, nahrazený r. 1474 uměleckým dílem Mikuláše z Bari, na němž jsou vytesány rozličné události ze života světcova.

Za svatého byl sv. Dominik prohlášen papežem Řehořem IX. bulou „Fons sapientiae“ („Zdroj moudrosti“), vydanou v Rieti 3. července 1234. P. Štěpán ze Salanhaku (spisovatel z doby Řehoře IX.) nám zaznamenal výrok Řehoře IX. před svatořečením sv. Dominika: „O sva-

65. Zázraky při vyzvednutí těla sv. Dominika

Anglický student Mikuláš z Buscu, z diecése worcesterské, když dlel v Bologni, onemocněl na ledviny a trpěl bolestí v kolenech a byl bolestí politováníhodně trápen od svátku sv. Michala¹⁾ až do svatodušních svátků. Nemohl sám vstáti, ani se doma pohybovati, leč s pomocí hole nebo těch, kteří mu pomáhali.

Po patnácti dnech se mu konečně nemoc zhoršila tak, že byl stále připoután na lůžko. Levé stehno mu tak osláblo a se scvrklo, že již žádnou lékařskou pomocí nemohlo býti vyléčeno. Naopak se užíváním různých léků nemoc ještě zhoršovala, takže se jeho přátelé a lékaři vzdávali naděje na uzdravení.

Když učinil blaženému Dominikovi slib,²⁾ ihned byl uzdraven.

tosti toho muže pochybuji tak málo jako o svatosti apoštolů Petra a Pavla."

Na počest sv. Dominika slavíme ročně tři svátky: hlavní svátek je 4. srpna. 24. května slavíme památku přenesení jeho svarých ostatků (jak o něm vypravuje 64. kapitola) a 25. září slavíme památku světce divotvorného obrazu v Sorianě (v jižní Itálii).

1) Sv. Michala Archanděla 29. září.

2) Slíbil obětovat ke cti Krista Pána a světce voskovou svíci, vysokou a silnou jako on sám.

Dívce Thomasině, dceři Thomasina, písaře při kurii svatého Ambrože v Bologni, se těžce rozbolavěla levá strana tváře. Vřed se jí provalil a vytékala z něho hniloba a hnis, který se nedal ničím zastavit. Její rodiče se proto obávali, že nemoc nebude moci býti tak snadno vyléčena a že ji hrozně znetvoří.

Vzývali blaženého Dominika o pomoc a příští ráno, ačkoliv nepoužili žádného léku, byla tak úplně uzdravena, že vřed zcela zmizel a po nemoci nezůstalo ani stopy, kromě jakési červené skvrny na tváři, která ji vůbec nezošklivuje.

Paní Gilla,¹⁾ manželka pana Marcotta, bydlícího v Châtillonské ulici, pozbyla po osmi letech v pravé půli svého těla od pasu až dolů tělesných sil, takže nemohla pohnouti nohou ani v lýtku ani v chodidle; mohla nohu jen uchopit rukama jako kus dřeva.

Když však vzývala blaženého Dominika o pomoc, byla ihned uzdravena.

Jakýsi mladík z Manzolina²⁾ v době od svátku svaté Agaty³⁾ až do svatodušních svátků tak zcela na všech svých údech zeslábl, že mohl chodit jen s pomocí hole, nebo podpíral-li jej někdo. Nemohl ležet na boku, nýbrž jen naznak, ani si nemohl sednout na zem, ani s ní vstáti. Na těle mu naskočily naběhliny a velké otoky. Použil i různých léčebných prostředků, ale žádný

¹⁾ Jiní životopisci mají: Hilla.

²⁾ Jiné texty mají „z Manzelina“.

³⁾ 5. února.

mu nepomáhal, nýbrž naopak se jeho nemoc značně zhoršila. Nohy mu úplně vypověděly službu, takže mohl jimi jen rukama pohnouti, otočiti, nebo násilím přitáhnouti.

Když vzýval blaženého Dominika o pomoc, nabyl zdraví, a ještě téhož dne sám ušel vzdálenost osmadvaceti milníků,¹⁾ bez hol a bez cizí pomoci.

Jakási žena, jménem Gilla,²⁾ dcera Jana z Corviaga, z města Manzolina od Carniprivia, až do doby přenesení těla blaženého Dominika³⁾ trpěla bolestmi v celém těle. Nemoc jí způsobila, že levé rameno jí k ničemu nesloužilo. Když jí pustili žilou, krev vůbec netekla, neboť ruka uschla, odumřela a byla bez citu. Jak jí pouštěli žilou, ránu ani necítila. Ono rameno bylo mnohem vyzáblejší, poněvadž nemocí příliš zhublo.

Když vzývala blaženého Dominika o pomoc, byla ihned vyléčena.

Jakýsi chlapec, jménem Petříček, syn Jakobína Bonfantiniho, přivodil si tříselní kýlu. Každá lékařská pomoc byla marná.

Když učinil blaženému Dominikovi, ještě než bylo jeho tělo přeneseno, slib, byl od své nemoci vysvobozen.

¹⁾ Milník označoval vzdálenost 1000 kroků; ušel tedy 21 km.

²⁾ Jiní dějepisci mají Ghillina nebo Ghoslina.

³⁾ Od začátku postu až do onoho přenesení (24. května).

Jakési ženě, jménem Menekata,¹⁾ dceři Hugo-
na Massaria ze Sessa, tak hrozně zduřel spodní
pysk a jakoby odumřel, že jídlo a pití jí pů-
sobilo to největší utrpení, a nemohla, nic požití,
jenom když si onen ret zespodu přidržovala.
Nemohla ani nic srozumitelně říci. A k tomu
ona nemoc trvala již rok a pět měsíců.

Když prosila blaženého Dominika o pomoc,
ihned zase nabyla zdraví.

Geminián, syn Petra Bachalara, byl přes čtyři
roky jakousi nemocí upoután na lůžko. Vlasy
mu s hlavy vypadaly a vytékal mu²⁾ krvavý
hnis. Každá lékařská pomoc byla marná.

Na vzývání blaženého Dominika o pomoc
byl ihned zcela uzdraven.

Když Cambrius z Bacciori³⁾ čistil svůj mlat,
dostal se mu do krku klas. Onen klas mu pů-
sobil po osm dní velké bolesti.⁴⁾ Žádný lékař
mu nedovedl pomoci.

Po vzývání blaženého Dominika o pomoc
se mu hned zdraví zcela vrátilo.

Jakási žena, jménem Bonafilia,⁵⁾ trpěla přes
dva roky bolestmi, způsobenými nádory na
nose a na horním rtu. Nos a ret měla tak zdu-
řelé, že byly větší než slepičí vejce a silně páchly.
Každá lékařská pomoc byla však marná.

¹⁾ Nebo Menatheta. – ²⁾ Z hlavy.

³⁾ Nebo z Batitor, z Bartikor.

⁴⁾ Poněvadž jej nemohl vytáhnout.

⁵⁾ Česky Dobrá dcera.

Ale na vzývání blaženého Dominika o pomoc byla ihned uzdravena, tak dokonale, že jí nezůstalo na nose a na rtu ani stopy po nemoci.

Chlapec Petrínus, syn Gerarda Petrína z Tornella, byl přes dva týdny velmi nemocen. Od žaludku až dolů k nohám byl velmi opuchlý, takže nemohl ani stát, ani si nějak pomoci a všichni jej pokládali jakoby za mrtvého.

Když se však utekl o pomoc k blaženému Dominikovi, hned se mu bylo zdraví navrátilo.

Jakási žena, jménem Alda, dcera Berty Tusky, měla po pět let pod pravou paží krtice¹⁾ a na krku krticové nádory. Kolem prsu na pravém boku se jí vytvořilo mnoho puchýřů, z nichž teklo mnoho hnisu a hnilobných látek. Šířil se z ní velký zápach, že se sama sobě oškličila a pro velkou bolest nemohla ležet na pravém boku.

Po vzývání blaženého Dominika o pomoc byla od těchto neduhů okamžitě vysvobozena.

Chlapeček Rudolf, syn Hymelie, ženy Hildebranda Jucellina, byl tak těžce nemocný, že po osm dní ani nejedl ani nespál prs a srdce mu už jakoby chladlo a tuhlo. Už vůbec nikdo nedoufal v jeho uzdravení.

Když však jeho rodiče vzývali blaženého Dominika za jeho uzdravení, ihned jej nemoc opustila.

¹⁾ Skrofule (skrofulosa), je to tuberkulosa mýzních uzlin.

Chlapec Jindřišek byl přes osm dní velmi těžce nemocen, takže nemohl ani jíst, ani pít, ani mluvit. Celé tělo mu již chladlo a už vůbec nikdo nedoufal v jeho uzdravení.

Když však blaženého Dominika vzývali za jeho uzdravení, byl ihned zbaven nemoci.

Jakási žena, jménem Cortesina, manželka Magnardova, byla přes půl druhého roku na všech údech velmi těžce nemocná, takže nemohla ani sama sobě pomoci, ani nemohla konat nějakou práci.

Když poprosila blaženého Dominika o přispění, ihned se uzdravila.

Jakýsi Marsilius ze Suavit, jehož stálá horečka a zároveň bolesti v celém těle, a zvláště kolem prsou, po šest dní tak trápily, že když přijal svaté přijímání, a učinil závěť, všichni jeho přátelé už vůbec nedoufali v jeho uzdravení.

Když se však doporučil blaženému Dominikovi, ihned byl uzdraven.

Landulf z Mazanella velmi těžce trpěl přes měsíc bolestmi od vředu, který měl pod pravou paždí zepředu, takže všichni, kteří jej vídali, mysleli, že zemře.

Když však vzýval blaženého Dominika, hned mu bylo vráceno zdraví.

Jakýsi chlapec, Jeníček, byl tři dny tak těžce nemocen, že když se již objevovaly známky smrti, lékaři a všichni ostatní již nedoufali v jeho uzdravení.

Když jej však odporučili blaženému Dominikovi, ihned byl zdrav.

Když student Vilém Alere¹⁾ z města Vauru,²⁾ z toulouské diecése, dlel v Bologni, byl po osm dní trápen dvojnásob třetodenní horečkou,³⁾ takže jeho přátelé již nedoufali v jeho uzdravení.

Když si však lehl na kámen, na hrobě blaženého Dominika, ihned zase nabyl zdraví.

Gilla,⁴⁾ manželka Hugona, který bydlil v Bologni, ale nyní je v Imole, velmi trpěla bolestí zubů, takže se nedala vůbec utišit a stále křičívala jako šílená.

Když však vzývala o pomoc blaženého Dominika, ihned byla bolestí zbavena.

¹⁾ Snad Alacre.

²⁾ Neboli Varu (či Vouru), městečko v jižní Francii v départementu tarsiském.

³⁾ horečka, zachvacující nemocného denně.

⁴⁾ Nebo Hilla.

Modlitba bl. Jordána k sv. Otcí Dominiku¹⁾

Přesvatý knězi Boží, milý vyznavači, slovutný kazateli, přeblažený Otče, svatý Dominiku, panici Pánem vyvolený a nad všechny lidi své doby Bohu zvláště milý! Tys slavný životem, učením i zázraky. Plesáme, že tebe máme svým laskavým zastáncem u Boha. K tobě, jež ze svatých a vyvolených Božích zvláště zbožně ctím, volám z hlubin toho slzavého údolí: Přispěj, prosím tě, milostný Otče, mé hříšné duši, potřebující ctnosti a milosti, poskvrněné mnohými poklesky a hříchy!

Pomoz mé bídne a nešťastné duši, ó požehnaná a blažená duše Božího muže, již Bůh tak štědře obdaroval svou milostí, která povznesla nejen tebe do blaženého pokoje, do klidného domova a do nebeské slávy, nýbrž ona přivábila do téže blaženosti i nesčíslný počet jiných duší příkladem tvého chvályhodného života. Ona je pobádala tvým sladkým napomínáním, ona je lahodně poučovala a probouzela tvým horlivým kázáním.

Přispěj mi tedy, blažený Otče Dominiku, ku pomoci a slyš milostivě mou hlasitou prosbu!

K tobě se utíká má ubohá a žebronicí duše, před tebou co nejpokorněji padá a představuje se ti v své zemdlenosti, a protože už už hyne, ze všech sil tě prosí, snažně tě žádá a dovolává

¹⁾ Tato modlitba vyšla roku 1492 v Benátkách v řádovém semináři.

se tvých mocných zásluh a zbožných proseb, abys ji ráčil oživit, vyléčit a hojně naplnit darem svého požehnání.

Neboť vím, jsem si toho vědom a jsem si tím jist, že to můžeš učinit. Důvěřuji, že pro svou velikou lásku to také učinit chceš. Doufám, že pro nesmírné milosrdenství našeho Spasitele od něho dosáhneš vše, začkoli jej požádáš.

Rovněž doufám, že pro tvůj velmi důvěrný styk s tvým Nejmilejším a z tisíců vyvoleným Ježíšem Kristem ti nebude nic odepřeno, nýbrž že od něho (ačkoliv je to Pán Bůh, přece však i tvůj přítel) obdržíš, začkoli ho poprosíš. Vždyť co by mohl takový miláček odepřít svému milému? Co nedá tomu, jenž se všeho zřekl a neváhal sebe a své všechno dáti jemu? Tak o tobě totiž tvrdíme, tak tě chválíme, tak tě ctíme.

Tys zasvětil ještě v květu svých let skvělému Ženichu panen své panictví.

Tvá duše se v nejčistší lásce zasnoubila Králi králů, byvši očištěna pramenem svaté vody a okrášlena Duchem Svatým.

Ty jsi stále více prospíval v dobrém, ježto jsi se záhy řádně vyzbrojil k boji.

Tvé ctnosti víc a více vzrůstaly, takže jsi se stále zlepšoval. Svě tělo učinils živou obětí, obětí svatou a Bohu příjemnou.

Zcela jsi se zasvětil službě Boží, samým Bohem jsa omilostněn a k tomu veden.

Když ses pak vydal na cestu dokonalosti, všechno jsi opustil a chudý chudého Krista jsi následoval, vyvoliv si shromažďovat poklady spíše v nebi než na zemi.

Snažil ses jíti ve stopách našeho Vykupitele, přísně se zapíraje a nesa mužně svůj kříž.

Poněvadž jsi hořel horlivostí pro Boha, ježto tvé nitro plálo nebeským ohněm a poněvadž tě k tomu pobádala tvoje převeliká láska a dokonalé zachovávání slibu svaté chudoby, věnoval ses s mocným žářem ducha apoštolskému úřadu¹⁾ a k tomuto apoštolskému dílu jsi pak založil řád bratří Kazatelů, ježž jsi svým vznešeným důmyslem již dávno předvídal.

Tys osvítil po celém okrsku zemském Církev svatou svými zásluhami a příkladným životem.

Když jsi konečně opustil žalář svého těla, byl jsi přijat do nebeského sboru a slavně jsi vešel do nebe.

Hned jak jsi byl ozdoben řízou prvotní nevinnosti, přistoupils k Bohu jako náš zastánce.

Prosím tě tedy, přispívej mně i mým drahým svou pomocí, ano i veškerému kněžstvu a lidu, a neméně i zbožnému ženskému pohlaví. Vždyť tys tak horlivě toužil po spáse lidského rodu!

Tys po Královně blahoslavené Panně Marii přede všemi svatými má naděje, tys mé sladké potěšení.

Tys mé zvláštní útočiště. Přispěj mi tedy milostivě ku pomoci! K tobě jedinému se utíkám.

Pouze k tobě se osměluji přistoupiti; padám ti k nohám.

Vzývám tě úpěnlivě jako svého přímluvce, doprošuji se tě a oddaně se ti doporučím.

¹⁾ Kázání slova Božího.

Rač se mne, prosím, milostivě ujmouti a vzíti mě pod svou ochranu, chrániti mě a pomáhati mi, abych si pod tvou záštitou zasloužil dosáhnouti Boží milosti, dojíti Božího milosrdenství a obdržeti pomoc pro tento život a konečně i abych došel života věčného.

K tomu, k tomu mě, Mistře, dopomoz. Tak, prosím, necht' se stane, slavný dobrý Otče, blažený Dominiku!

Tak mi, prosím, pomáhej, i všem, kteří tě o to prosí. Buď nám pravým Dominikem, to jest věrným strážcem stáda Páně. Stále nás ochraňuj a voď nás, své svěřence. Vyprosti nás z chyb, očistěné smiř nás s Bohem a uveď nás radostně po tomto vyhnanství před požehnaného Pána, milého a převznešeného Syna Božího, Pána našeho Ježíše Krista, našeho Spasitele, jehož čest, chvála a sláva, nevýslovná radost a věčná blaženost se slavnou Pannou Marií a s celým nebeským dvorem trvá bez konce na věky věků. Amen.

Obsah

Předmluva	9
1. Úvod	13
2. Důvod, proč svěřuje příštím pokolením spis o životě sv. Dominika a o založení řádu kazatelů	13
3. Biskup Diego z Osmy zakládá řeholní kanov- níky s řeholí blaženého Augustina	14
4. Dominikovo narození v Kalarmeze	15
5. V Palencii	16
6. Sv. Dominik jeví již od dětství bystré nadání	17
7. Dominikova matka spatřila ve vidění na jeho čele hvězdu	18
8. Světec prodává v době hladu knihy a nábytek a vše rozdává chudým	18
9. Je povolán do řeholní kapituly v Osmě a zvolen v ní podpřevorem	19
10. Pilná četba posvátných knih	21
11. Biskup z Osmy cestuje do Dánska. Svatý Dominik obrací v Toulousu svého hostitele – bludaře	21
12. Druhá cesta do Dánska	22
13. Biskupova cesta k papeži a o čem s ním jednal	23
14. Biskup obléká cisterciácký šat	25
15. Jeho rada papežovým vyslancům	24
16. Diego první uskutečňuje danou radu	26
17. O knize, která byla ve Fanjeaux třikrát hozena do ohně	27
18. Založení ženského kláštera v Prouille	28
19. Osmanský biskup Diego se vrací do Španěl. Jeho smrt	29
20. Návrat mnichů, poslaných papežem k Albigenským	30
21. Hlásání křížové výpravy proti Albigenským	30

22. O příkořích, spáchaných na sv. Dominiku na území Albigenkých, a o jeho touze po mučednictví	31
23. Úcta všech k světcí pro jeho lásku k bližnímu	32
24. Světec dostává darem jakési jmění	33
25. První vstoupili do řádu br. Petr Cellani a br. Tomáš Toulouský. Kde měli bratři v Toulousu první dům	34
26. Z důchodů se jim dostává nejen obživy, nýbrž i jiných věcí	35
27. Sv. Dominik jde s toulouským biskupem k papeži	35
28. První kostel bratří v Toulousu	36
29. Smrt papeže Inocence III. Nastolení papeže Honoria III. Potvrzení řádu	36
30. Smrt hraběte z Montfortu, již sv. Dominik předvídal	37
31. Bratři posláni do Španělska	38
32. Jak br. Dominik (španělský) přemohl nástrahy pokoušející jej ženy	39
33. Prvních sedm bratří posláno do Paříže	40
34. Bratřím je v Paříži darován klášter sv. Jakuba	41
35. Poslání prvních bratří do Orléansu	41
36. Poslání prvních bratří do Bologně	41
37. O zázračném přijetí mistra Reginalda sv. Dominikem v Římě do řádu	42
38. Mistr Reginald se plaví přes moře. Po návratu přijímá v Bologni do řádu mnoho bratří	43
39. Sv. Dominik cestuje do Španělska. Jeho návrat	44
40. Sv. Dominik posílá mistra Reginalda do Paříže	44
41. Smrt bl. Reginalda	45
42. O jakémsi vidění po smrti bl. Reginalda	46
43. O jakémsi vidění před jeho smrtí	46
44. Kde a jak byl vychován br. Jindřich	47
45. Br. Jindřich se dává pohnouti ke vstupu do řádu	49

46. O jeho vidění a jaký je jeho výklad	50
47. O vstupu br. Jindřicha, Jordána a Lva do řádu	51
48. Život br. Jindřicha. Jakou dostal od Boha milost	52
49. Zjevení, které se událo po vstupu br. Jindřicha do řádu	53
50. Br. Jindřich je poslán do Kolína (Köln)	54
51. Smrt br. Jindřicha	54
52. Co zjevil jednomu řeholníkovi	55
53. První kapitula, slavená v Bologni	58
54. Druhá kapitula, slavená rovněž v Bologni	58
55. O br. Everardovi, dřívějším arcijáhnou v Langres	59
56. Smrt sv. Dominika	60
57. O zjevení, v němž se v hodině smrti ukázal bratru Gualovi	61
58. Pohřbení sv. Dominika. Zázraky po jeho smrti	62
59. Světec vrací v Římě život jednomu mladíkovi	64
60. Povaha blaženého Dominika	65
61. O bratru Bernardovi, posedlém zlým duchem	68
62. Jak ho chtěl onen ďábel oklamat vůní	71
63. Ustanovení antifony „Zdrávas Královno” po Doplnku	73
64. Přenesení těla svatého Dominika	74
65. Zázraky při vyzvednutí těla sv. Dominika	75
Modlitba bl. Jordána k sv. Otcí Dominiku	85

NIHIL OBSTAT:

P. Dr. Paulus Škerabal O. P.
censor

IMPRIMATUR:

P. Mag. Met. Habáň O. P.
Provincialis

Olomucii die 5. Aprilis 1941

Reg. 50.

NIHIL OBSTAT:

P. Aem. Soukup O. P.
Censor ex officio

IMPRIMATUR:

Dr. Udalricus Karlík
Vicarius generalis

Olomucii die 23. Aprilis 1941

DOMINIKÁNSKÁ EDICE KRYSTAL
POŘÁDÁ P. SILVESTR M. BRAITO O. P.

Svazek 56.

BL. JORDÁN SASKÝ:
ŽIVOT SV. DOMINIKA

Přeložil Br. Josef Fojtů O. P.

Obrazy na obálce i uvnitř knihy
do dřeva vyryl Jiří Marek,
kromě reprodukce barokní dře-
vořezby z děkanského kostela
v Rokycanech.

L. P. 1941 vytiskl Jan Mucha
ve Velkém Meziříčí

SVATÝ DOMINIK

Barokní dřevořezba v děkanském kostele v Rokycanech